

Lectio Divina segédanyag

Évközi 10. vasárnap

B év

Mk 3,20-35

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Görföl Tibor, Haász Rebeka Anna, Rácz Dávid,

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,
Szabóné Nagy Katalin

Zenei nézőpont

Csonka Laura, Frank Áron, Mohay Réka

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből

Amikor hazament, ismét nagy tömeg gyűlt össze, úgyhogy még evésre sem maradt idejük. Amikor övéi ezt meghallották, mentek, hogy megfogják, mert azt mondták, hogy megzavarodott. A Jeruzsálemből jött írástudók így nyilatkoztak róla: „Beelzebul szállta meg.” És: „Az ördögök fejedelmének segítségével úzi ki az ördögöket.” Ám ő összehívta őket, és mondott egy hasonlatot nekik: „Hogy úzhatné ki sátán a sátánt? Ha valamely ország meghasonlik magával, az az ország nem állhat tovább fenn. Ha egy ház meghasonlik magával, az a ház nem állhat fenn tovább. Ha a sátán saját maga ellen támad, és így meghasonlik magával, nem maradhat meg, hanem elpusztul. Senki sem törhet be az erős ember házába, és nem rabolhatja el a holmiját, hacsak előbb meg nem kötözi az erős embert. Csak akkor rabolhatja ki a házat. Bizony mondom nektek, hogy minden bűn és minden káromló szó, amit csak kiejtenek az emberek fiai a szájukon, bocsánatot nyer. De aki a Szentlelket káromolja, nem nyer bocsánatot mindörökké, bűne örökre megmarad.” Mert ezt mondták róla: „Tisztátalan lélek van benne.” Amikor anyja és rokonai odaértek, kint maradtak, beküldtek érte és hívták. Sokan ültek körülötte, szóltak neki: „Anyád és testvéreid kint vannak, és keresnek.” Így válaszolt: „Ki az én anyám és kik az én testvéreim?” Aztán végighordozta tekintetét a körülötte ülőkön, s csak ennyit mondott: „Ezek az én anyám és testvéreim! Aki teljesíti az Isten akaratát, az az én testvérem, nővérem és anyám.”

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

²⁰ Et venit ad domum; et convenit iterum turba, ita ut non possent neque panem manducare.

²⁰ Amikor hazament, ismét nagy tömeg gyűlt össze, úgyhogy még evésre sem maradt idejük.

²⁰ Amint hazaértek, ismét olyan nagy tömeg gyűlt össze, hogy még kenyeret sem ehtettek.

²⁰ Mihelyt hazaértek, ismét nagy tömeg gyűlt össze, úgyhogy még evésre sem volt idejük.

²⁰ Azután haza térének. És ismét egybegyűle a sokaság, annyira, hogy még nem is ehetének.

²⁰ Azután hazament, és ismét sokaság gyűlt össze, úgyhogy még enni sem tudtak.

²¹ Et cum audissent sui, exierunt tenere eum; dicebant enim: " In furorem versus est ".

²¹ Amikor övéi ezt meghallották, mentek, hogy megfogják, mert azt mondták, hogy megzavarodott.

²¹ Mikor hozzátartozói ezt meghallották, elmentek, hogy erővel hazavigyék őt, mert azt mondták: »Meghaborodott.«

²¹ Amikor övéi ezt meghallották, elindultak, hogy erővel magukkal vigyék, mert az volt róla a szóbeszéd, hogy elvesztette az eszét.

²¹ A mint az övéi ezt meghallák, eljövének, hogy megfogják őt; mert azt mondják vala, hogy magán kívül van.

²¹ Amikor ezt meghallották hozzátartozói, elindultak, hogy erőnek erejével magukkal vigyék, mivel azt mondták: „Meghaborodott.”

²² Et scribae, qui ab Hierosolymis descenderant, dicebant: " Beelzebul habet " et: " In principe daemonum eicit daemonia ".

²² A Jeruzsálemből jött írástudók így nyilatkoztak róla: „Beelzebul szállta meg.” És: „Az ördögök fejedelmének segítségével űzi ki az ördögöket.”

²² Az írástudók, akik Jeruzsálemből jöttek le, azt mondták, hogy Belzebub szállta meg, és az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket.

²² Az írástudók azonban, akik Jeruzsálemből jöttek le, azt mondták: „Belzebul szállta meg. Az ördögök fejedelmével űz ördögöt.”

²² Az írástudók pedig, a kik Jeruzsálemből jöttek vala le, azt mondták, hogy: Belzebúb van vele, és: Az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket.

²² Az írástudók pedig, akik Jeruzsálemből jöttek le, azt mondták: „Beelzebub van benne”, és „Az ördögök fejedelmének segítségével úzi ki az ördögöket”.

²³ Et convocatis eis, in parabolis dicebat illis: “ Quomodo potest Satanas Satanam eicere?

²³ Ám ő összehívta őket, és mondott egy hasonlatot nekik: „Hogy űzhetné ki sátán a sátánt?

²³ Ekkor összehívta őket, és példabeszédekben ezt mondta nekik: »Hogyan űzheti ki a sátán a sátánt?

²³ Ekkor összehívta őket és ezt a hasonlatot mondta nekik: „Hogyan űzheti ki sátán a sátánt?

²³ Ő pedig magához híván azokat, példázatokban monda nekik: Sátán miként tud Sátánt kiűzni?

²³ Jézus odahívta őket, és példázatokban szólt hozzájuk:

– Hogyan űzheti ki a Sátán a Sátánt?

²⁴ Et si regnum in se dividatur, non potest stare regnum illud;

²⁴ Ha valamely ország meghasonlik magával, az az ország nem állhat tovább fenn.

²⁴ Ha valamely ország meghasonlik önmagával, az az ország nem állhat fenn.

²⁴ Ha egy ország meghasonlik, az az ország nem állhat fönn.

²⁴ És ha egy ország önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az az ország.

²⁴ Ha egy ország meghasonlik önmagával, nem maradhat meg az az ország;

²⁵ et si domus in semetipsam dispertitur, non poterit domus illa stare.

²⁵ Ha egy ház meghasonlik magával, az a ház nem állhat fenn tovább.

²⁵ És ha egy ház meghasonlik önmagával, az a ház nem állhat fenn.

²⁵ Ha egy család meghasonlik, az a család sem maradhat meg.

²⁵ És ha egy ház önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az a ház.

²⁵ és ha egy ház hasonlik meg önmagával, az a ház sem maradhat meg.

²⁶ Et si Satanas consurrexit in semetipsum et dispertitus est, non potest stare, sed finem habet.

²⁶ Ha a sátán saját maga ellen támad, és így meghasonlik magával, nem maradhat meg, hanem elpusztul.

²⁶ Ha a sátán önmaga ellen támad és meghasonlott, nem maradhat fenn, hanem vége van.

²⁶ Ha tehát a sátán önmaga ellen támad és így meghasonlik, nem maradhat meg, hanem elpusztul.

²⁶ És ha a Sátán önmaga ellen támadt és meghasonlott, nem maradhat meg, hanem vége van.

²⁶ Ha tehát a Sátán önmaga ellen támadt, és meghasonlott, akkor szintén nem maradhat meg tovább, hanem vége van.

²⁷ Nemo autem potest in domum fortis ingressus vasa eius diripere, nisi prius fortem alliget; et tunc domum eius diripiet.

²⁷ Senki sem törhet be az erős ember házába, és nem rabolhatja el a holmiját, hacsak előbb meg nem kötözi az erős embert. Csak akkor rabolhatja ki a házat.

²⁷ Senki nem mehet be az erősnek a házába és nem ragadhatja el a holmiját, ha előbb meg nem kötözi az erőt, csak akkor tudja kirabolni a házat.

²⁷ Senki sem törhet be az erős ember házába és nem rabolhatja el holmiját, hacsak előbb meg nem kötözi őt. Csak azután foszthatja ki a házat.

²⁷ Nem rabolhatja el senki az erősnek kincseit, bemenvén annak házába, hanemha előbb az erőset megkötözi és azután rabolja ki annak házáat.

²⁷ De senki sincs, aki egy erős ember házába hatolva el tudná rabolni annak javait, ha csak előbb meg nem kötözi azt az erős embert; akkor kirabolhatja a házáat.

²⁸ Amen dico vobis: Omnia dimittentur filiis hominum peccata et blasphemiae, quibus blasphemaverint;

²⁸ Bizony mondom nektek, hogy minden bűn és minden káromló szó, amit csak kiejtenek az emberek fiai a szájukon, bocsánatot nyer.

²⁸ Bizony, mondom nektek, hogy minden vétket és káromlást, amellyel káromkodnak, megbocsátanak az emberek fiainak;

²⁸ Bizony mondom nektek: minden bűn és káromlás, amit az emberek elkövetnek, bocsánatot nyer.

²⁸ Bizony mondom nektek, hogy minden bűn megbocsáttatik az emberek fiainak, még a káromlások is mind, a melyekkel káromlanak:

²⁸ Bizony, mondom nektek, minden bűn meg fog bocsáttatni az emberek fiainak, még a káromlások is, bármennyi káromlást mondanak is,

²⁹ qui autem blasphemaverit in Spiritum Sanctum, non habet remissionem in aeternum, sed reus est aeterni delicti ”.

²⁹ De aki a Szentlelket káromolja, nem nyer bocsánatot mindörökké, bűne örökre megmarad.”

²⁹ de aki a Szentlélek ellen káromkodik, az nem nyer bocsánatot soha, hanem örök vétek fogja terhelni.

²⁹ De aki a Szentlelket káromolja, az sohasem nyer bocsánatot, hanem örök vétek terheli.”

²⁹ De a ki a Szent Lélek ellen szól káromlást, nem nyer bocsánatot soha, hanem örök kárhozatra méltó;

²⁹ de ha valaki a Szentlelket káromolja, az nem nyer bocsánatot soha, hanem vétkes marad bűne miatt örökké.

³⁰ Quoniam dicebant: “ Spiritum immundum habet ”.

³⁰ Mert ezt mondták róla: „Tisztátalan lélek van benne.”

³⁰ Mert azt mondták: »Tisztátalan lélek van benne.«

³⁰ Ezt állították ugyanis róla: „Tisztátalan lélek szállta meg.”

³⁰ Mivelhogy ezt mondják vala: Tisztátalan lélek van benne.

³⁰ Azt terjesztették ugyanis: „Tisztátalan lélek van benne.”

³¹ Et venit mater eius et fratres eius, et foris stantes miserunt ad eum vocantes eum.

³¹ Amikor anyja és rokonai odaértek, kint maradtak, beküldtek érte és hívták.

³¹ Ekkor az anyja és a testvérei odajöttek, és kint megállva üzentek neki, és hívták őt.

³¹ Amikor anyja és testvérei odaértek, kint maradtak és hívták őt.

³¹ És megérkezének az ő testvérei és az ő anyja, és kívül megállva, beküldének hozzá, hivatván őt.

³¹ Megérkeztek anyja és testvérei, és kint megállva beküldtek hozzá, és hívták.

³² Et sedebat circa eum turba, et dicunt ei: “ Ecce mater tua et fratres tui et sorores tuae foris quaerunt te ”.

³² Sokan ültek körülötte, szóltak neki: „Anyád és testvéreid kint vannak, és keresnek.”

³² A körülötte ülő tömegből szóltak is neki: »Íme, anyád és testvéreid keresnek téged odakinn!«

³² A körülötte ülő tömegből figyelmeztették: „Anyád és testvéreid kint állnak és keresnek.”

³² Körülötte pedig sokaság ül vala; és mondának néki: Ímé a te anyád és a te testvéreid ott künn keresnek téged.

³² Körülötte pedig sokaság ült. És szóltak neki:

– Íme, anyád, a fivéreid [és nővéreid] odakint vannak, és téged keresnek!

³³ Et respondens eis ait: “ Quae est mater mea et fratres mei? ”.

³³ Így válaszolt: „Ki az én anyám és kik az én testvéreim?”

³³ Ő így felelt nekik: »Ki az én anyám, és kik az én testvéreim?«

³³ Ő azonban így válaszolt: „Ki az én anyám és kik az én testvéreim?”

³³ Ő pedig felele nekik, mondván: Ki az én anyám vagy kik az én testvéreim?

³³ De ő így válaszol nekik:

– Ki az én anyám, és kik az én testvéreim?

³⁴ Et circumspiciens eos, qui in circuitu eius sedebant, ait: “ Ecce mater mea et fratres mei.

³⁴ Aztán végighordozta tekintetét a körülötte ülőkön, s csak ennyit mondott: „Ezek az én anyám és testvéreim!

³⁴ Aztán végighordozva tekintetét a körülötte ülőkön, így szólt: »Íme, az én anyám és testvéreim.

³⁴ Majd végignézve a körülötte ülőkön csak ennyit mondott: „Ezek az én anyám és testvéreim!

³⁴ Azután elnézván köröskörül a körülötte ülőkön, monda: Ímé az én anyám és az én testvéreim.

³⁴ Végignézve a körülötte ülőkön így szólt:

– Íme, az én anyám és az én testvéreim.

³⁵ Qui enim fecerit voluntatem Dei, hic frater meus et soror mea et mater est ”.

³⁵ Aki teljesíti az Isten akaratát, az az én testvérem, nővérem és anyám.”

³⁵ Mert aki Isten akaratát cselekszi, az az én testvérem, nővérem és anyám.«

³⁵ Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az mind testvérem, nővérem és anyám.”

³⁵ Mert a ki az Isten akaratát cselekszi, az az én fitestvérem és nőtestvérem és az én anyám.

³⁵ [Mert] aki megteszi Isten akaratát, az az én fivérem, nővérem és anyám.

1.1.4. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Márk evangéliumán belül

2,2 “annyian összejöttek, hogy még az ajtó előtti téren sem fértek el. Hirdette nekik az igét.”

6,3 “Nem az ács ez, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon testvére? S ugye, nővérei is itt élnek közöttünk?” És megbotránkoztak rajta.”

6,31 “Ő pedig így szólt hozzájuk: „Gyertek velem külön valamilyen csendes helyre, és pihenjetek egy kicsit!” Mert annyian felkeresték őket, hogy még evésre sem maradt idejük.”

7,1 “Egy alkalommal köré gyűltek a farizeusok néhány Jeruzsálemből való írástudóval együtt.”

Szinoptikus és jánoszi párhuzamok

Mt 9,34 "Egy alkalommal köré gyűltek a farizeusok néhány Jeruzsálemből való írástudóval együtt.

Mt 12,24-29 "Ennek hallatára a farizeusok így nyilatkoztak: „Beelzebulnak, az ördögök fejedelmének nevében úzi ki az ördögöket.” Jézus belelátott gondolataikba és így szólt hozzájuk: „Minden önmagával meghasonlott ország elnéptelenedik, minden önmagával meghasonlott város vagy ház elpusztul. Ha a sátánt sátán úzi ki, meghasonlik magával. Hogyan állhat fenn akkor az országa? Ha én Beelzebul segítségével úzom ki az ördögöket, a fiaitok kinek a segítségével úzik ki? Így ők lesznek bíraitok. De ha én Isten Lelkével úzom ki az ördögöket, akkor már érkezett hozzátok az Isten országa. Hogy törhet be valaki az erős ember házába, s hogy rabolhatja el vagyont, hacsak előbb meg nem kötözi? Akkor kifoszthatja házát.”

Mt 12,30-33 "Aki nincs velem, az ellenem van, aki nem gyűjt velem, az szétszór. Ezért mondom nektek: minden bűnre és káromlásra elnyerik az emberek a bocsánatot, de a Lélek káromlása nem nyer bocsánatot. Ha valaki az Emberfia ellen beszél, bocsánatot nyer, de ha a Szentlélek ellen beszél, nem nyer bocsánatot sem ezen, sem a másvilágon. Vagy jelentsétek ki, hogy a fa jó, s a gyümölcse is éppúgy jó, vagy nyilvánítsátok rossznak, hisz gyümölcseről lehet a fát felismerni.”

Mt 12,46-50 "Amíg beszélt a néphez, megálltak kint anyja és rokonai, s beszélni akartak vele. Valaki szólt neki: „Anyád és rokonaid kint állnak és beszélni szeretnének veled.” De ő megkérdezte azt, aki szólt neki: „Ki az anyám s kik a rokonaim?” Aztán kitárta tanítványai felé karját, s így szólt: „Ezek az anyám és testvéreim! Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az nekem mind testvérem, nővérem és anyám.”

Lk 8,19-21 "Eljöttek anyja és rokonai, de a tömegben nem tudtak áthatolni. Ezért szóltak neki: „Kinn állnak anyád és testvéreid, s látni szeretnének.” De ő ezt mondta nekik: „Azok az anyám és a testvéreim, akik hallgatják és tetté is váltják az Isten szavát.”

Lk 11,15-23 "De néhányan így vélekedtek: „Beelzebullal, az ördögök fejedelmével úzi ki az ördögöket.” Mások próbára akarták tenni, ezért égi jelt követeltek tőle. De ő átlátott rajtuk, azért ezt mondta nekik: „Minden önmagával meghasonlott ország elpusztul, és ház házra omlik. Ha tehát a sátán meghasonlott volna magával, hogy állhatna fenn az országa? Azt mondjátok, hogy Beelzebul segítségével úzom ki az ördögöket. Ám, ha én Beelzebul segítségével úzom ki az ördögöket, a fiaitok kinek a segítségével úzik ki őket? Ezért ők lesznek bíraitok. De ha én az Isten ujjával úzom ki az ördögöket, akkor már közel van hozzátok az Isten országa. Amikor az erős ember fegyveresen őrzi házát, biztonságban van vagyona. De ha egy erősebb megtámadja és legyőzi, akkor elveszi fegyverét, amiben bízott, és a zsákmányt szétosztja. Aki nincs velem, az ellenem van, és aki nem gyűjt velem, az szétszór.”

Lk 12,10 "Aki az Emberfia ellen beszél, az bocsánatot nyer, aki azonban a Szentlelket káromolja, nem nyer bocsánatot.”

Jn 10,20 "Sokan közülük azt mondták: „Ördög szállta meg és megháborodott. Minek hallgatják?”

Jn 20,17 "Jézus ezt mondta neki: „Engedj! Még nem mentem föl Atyámhoz. Inkább menj el testvéreimhez és vidd nekik hírvél: Fölmegyek Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, Istenemhez és a ti Istenetekhez.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Zsolt 69,9 "Elidegenedtem testvéreimtől, anyám fiai szemében idegen lettem."

Iz 28,7 "Még ezek is tántorognak a bortól, és szédelegnek a mámorító italtól. A papok és a próféták támo­lyognak az italtól, a bor áldozataként; az erős ital elkábítja őket. Inognak, amikor látomást látnak, és bizonytalanok, ha ítéletet kell hozni."

Iz 49,24 "El lehet-e venni a zsákmányt az erőstől, és megszabadulhat-e a fogoly a vitéz harcostól?"

Zak 13,3 "Ha valaki jö­vendőlni akar, a szülei, az apja és az anyja azt mondja majd neki: Nem maradhsz életben, mert hazugságot beszéltél az Úr nevében. Ezért amikor jö­vendől, a szülei, az apja és az anyja átszúrják."

1Jn 5,16 "Amikor valaki látja, hogy testvére bűnt követ el, de ez a bűn nem jelenti számára a halált, imádkozzék érte, és életet szerez annak, aki a halállal egyenlő bűnnel vétkezik. Van halált jelentő bűn is; nem az ilyenről mondom, hogy könyörö­gjön érte."

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.1. Atyák Bibliája

Mire is használjuk általában a „*testvér*” szót? Ha kettő személynek közös az édesanyja és az édesapja, akkor édestestvérek. Ha csak az egyik szülő közös, akkor mostohatestvérekről beszélünk. A tágabb családi környezetben fellelhetők az unokatestvérek is. Mindegyikben ott van a „*testvér*” szó. A Szentírás azonban még egy további síkra viszi ennek a szónak a jelentését, kiemeli azt a családi környezetből és elmélyíti. Figyeljük meg: „*Íme, az én anyám és testvéreim. Mert aki Isten akaratát cselekszi, az az én testvérem, nővérem és anyám.*” A keresztségben mi az Atya gyermekei lettünk, de csak akkor terem gyümölcsöt ez a keresztség, ha teljesítjük is Ő akaratát. Ez is központi jelentőségű a Krisztus – követésben, teljesíteni az Atya akaratát, ahogyan Jézus Krisztus is tette.

Vö.: Szent Ágoston püspök, Kommentár János evangéliumához, 10, 2 (Agostino, Comment. in Ioan., 10, 2)

Mit mond az Úr Krisztus? „*de aki a Szentlélek ellen káromkodik, az nem nyer bocsánatot soha, hanem örök vétek fogja terhelni.*” Ez mit jelent? Az Istennel szembeni ellenállást. A Szentháromság istenségének, isteni hatalmának a tagadását. Aki így cselekszik, hogyan is nyerhetne bocsánatot, ha így magát az Istent taszítja el magától. A megtérésre is itt is lehetőség van. Nem azt mondja az Úr Jézus, hogy aki a Szentlelket káromolja és megbánja, nem nyer bocsánatot, hanem aki káromolja, az nem nyer bocsánatot. Tehát, aki kitart ebben a súlyos bűnben. Épp ezért, aki ezt meg is cselekszi tudatlanságában, megátalkodottságában, de mégis magába száll, megbánja és elfordul ettől a bűnétől, és újra hisz Istenben, vallja az Ő hatalmát, arra az Úr kiárasztja irgalmát is.

Vö.: Szent Athanasziosz püspök, Máté evangéliumához (töredék), (Atanasio, Fragm. in Matth.)

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

IV. Az ember a Paradicsomban

374. Az első ember nemcsak jónak teremtett, hanem barátságban volt Teremtőjével, és összhangban önmagával és az őt körülvevő, egész rábízott teremtéssel. Ezt a harmóniát csak a Krisztusban megvalósuló új teremtés dicsósége képes fölülmúlni.

375. Az Egyház a bibliai nyelv szimbolikáját az Újszövetség és a Hagymány fényében hitelesen értelmezve tanítja, hogy Isten összüleinket, Ádámot és Évát a szentség és igazság eredeti állapotában teremtette. (Vö. Trienti Zsinat, 5. sessio: Decretum de peccato originali 1. kánon, DS 1511.) Az eredeti szentség e kegyelme részesedés volt az isteni életben. (LG 2.)

376. E kegyelem ragyogása az emberi élet minden dimenzióját megerősítette. Ameddig az ember szoros kapcsolatban maradt Istennel, nem kellett sem meghalnia (vö. Ter 2,17; 3,19), sem szenvednie (vö. 3,16). Az emberi személy belső összhangja, a férfi és a nő közötti összhang (vö. 2,25), továbbá az első emberpár és az egész természet közötti összhang alkotta azt az állapotot, amit „eredeti igazságnak” nevezünk.

377. A világ fölötti „uralom”, melyet Isten kezdetben az embernek átengedett, elsősorban magában az emberben nyilvánult meg, mint önuralom. Az ember egész lényében érintetlen és rendezett volt, tudniillik szabad volt a hármias bűnös kívánságtól (vö. 1Jn 2,16), melyek az érzéki gyönyörűségek, a földi javak vágya és az önérvényesítés uralma alá vetik őt, az értelem parancsa ellenére.

378. Az Istennel való bensőséges kapcsolat jele, hogy Isten az embert egy „kertbe” helyezte (vö. Ter 2,8). Az ember ott él, hogy „művelje és őrizze” (Ter 2,15): a munka nem büntetés (vö. 3,17-19), hanem a férfi és a nő együttműködése Istennel a látható teremtés tökéletesítésében.

379. Az eredeti igazság egész összhangja, melyet Isten terve az embereknek biztosított, összüleink bűne miatt elveszett.

A „protoevangélium”

IV. "Nem hagytad őt a halál hatalmában"

410. Bukása után Isten nem hagyta magára az embert. Épp ellenkezőleg, Isten hívja őt (vö. Ter 3,9) és titokzatos módon hirdeti neki a rossz fölötti győzelmet és a fölemelést a bukásból (vö. Ter 3,15). A Teremtés könyvének e szakaszát Protoevangéliumnak, 'Ősevangéliumnak' nevezzük, mivel ez az első híradás a megváltó Messiásról és a harcról a kígyó és az Asszony között, valamint az Asszony utódának végső győzelméről.

411. A keresztény hagyomány e szentírási részletben az „új Ádámról” (vö. 1Kor 15,21-22.45.) szóló jövendölést látja, aki a „kereszthalál tartó engedelmességével” (Fil 2,8) túlradó módon teszi jóvá Ádám engedetlenségét. (Vö. Róm 5,19-20) Egyébként számos egyházatya és egyháztanító a „protoevangéliumban” megjövendölt Asszonyban Krisztus anyját, Máriát mint „új Évát” látja. Ő volt az, aki elsőként és egyedülálló módon részesült Krisztus bűn fölötti győzelméből: az áteredő bűn minden szennyétől mentesnek őriztetett meg (vö. IX. Pius:

Ineffabilis Deus bulla: DS 2803.), és egész földi életében Isten különleges kegyelméből semmiféle bűnt nem követett el. (Vö. Trienti Zsinat, 6. sessio: Decretum de iustificatione c. 23: DS 1573.)

412. De miért nem akadályozta meg Isten az első embert abban, hogy vétkezzék? Nagy Szent Leó válaszol: „Amiben az Úr kimondhatatlan kegyelme által részesülünk, az értékesebb annál, amit az ördög irigysége miatt elvesztettünk”. (Nagy Szent Leó: Sermo 73,4: CCL 88A, 453 /PL 54, 151/) És Aquinói Szent Tamás: „Semmi akadályja annak, hogy az emberi természet valami többre legyen teremtve a bűn után: Isten megengedi a rosszat, hogy abból valami jobbat fakasszon. Ezért mondja a Róm 5,20: »Ahol pedig eláradt a bűn, túláradt a kegyelem«. És ezért mondjuk a húsvéti gyertya megáldásában: »Ó, boldog bűn, mely ilyen és ily nagy Megváltót érdemelt!«”. (Aquinói Szent Tamás: Summa Theologiae III, 1, 3 ad 3; Szent Tamás itt idézett szavait az Exultetben énekeltük.)

Az ördögűző Krisztus

517. Krisztus egész élete a megváltás misztériuma. A megváltásban elsősorban a kereszten kiontott vér által részesülünk (vö. Ef 1,7; Kol 1,13-14; 1Pt 1,18-19), de ez a misztérium Jézus egész földi életében tevékeny: már megtestesülésekor, amikor szegénnyé lett, hogy bennünket szegénysége által gazdaggá tegyen (vö. 2Kor 8,9); rejtett életében, mely engedelmességével (vö. Lk 2,51) kiengeszteli a mi engedetlenségünket; szavában, mely megtisztítja hallgatóit (vö. Jn 15,3); gyógyításaiban és ördögűzéseiben, melyekben „magára vette gyöngeségünket, és betegségeinket hordozta” (Mt 8,17); és föltámadásában, mellyel megigazulást adott nekünk (vö. Róm 4,25).

550. Isten országának eljövetele a Sátán országának veresége (vö. Mt 12,36): „Ha pedig én Isten Lelkével űzöm ki a gonosz lelkeket, akkor bizony eljött hozzátok az Isten országa” (Mt 12,28). A Jézus által végzett ördögűzések megszabadítják az embereket a gonosz lelkek hatalmától (vö. Lk 8,26-39). Elővételezik Jézus nagy győzelmét „evilág fejedelme” fölött (vö. Jn 12,31). Krisztus keresztre általa Isten Országa véglegesen megszilárdul: „Az Úr a fáról országolt”. (Venantius Fortunatus: Vexilla regis himnusz: MGH 1/4/1, 34 /PL 88, 96/)

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: Reconciatio et poenitentia

II. János Pál pápa apostoli buzdítása a kiengesztelődésről és bűnbánatról a mai Egyház küldetésében, a püspökökhöz, papokhoz és a hívekhez

vö. Mk 3,28

17. HALÁLÓS BŰN – BOCSÁNATOS BŰN

A bűn titkában van egy másik értelmezés is, amelyet az emberi elme mindig fontolgatott, s ez a bűn súlyossága. Olyan kérdéstről van szó, melyet föl kell vetni, és a keresztény lelkiismeretnek állandóan felelnie kell rá: *miért és milyen mértékben* válik a bűn mint Isten megsértése és annak az emberre való visszahatása súlyossá? Az Egyháznak megvan a maga

saját tanítása, mely a lényeges elemekre vonatkozik, holott jól tudja, hogy konkrét esetekben nem könnyű világos határokat szabni.

Már az Ószövetség több tudatosan elkövetett bűnről kijelentette,¹ hogy a vétkest „a saját népe közösségéből el kell távolítani”, és ez halálos ítéletet² is jelenthetett. Ilyen bűnök voltak: a fajtalanság,³ a hamis istentisztelet,⁴ a bálványimádás.⁵ Ezekkel szembeállították azokat a bűnöket, melyeket főként tudatlanságból követtek el; ezek áldozat révén nyertek bocsánatot.⁶ Ezekre a szövegekre hivatkozva az Egyház már évszázadok óta szól *halálos és bocsánatos* bűnökről. Ez a megkülönböztetés és a benne előforduló fogalmak az Újszövetségben új megvilágítást nyernek, mert itt sok olyan szöveget találunk, melyek határozott szavakkal sorolják föl a bűnöket, élesen kárhoztatják⁷ azokat, melyek különösen súlyos büntetést érdemelnek, és pedig a Jézus által elfogadott Tízparancsolat alapján.⁸ Itt pedig különösen ki akarunk emelni két fontos helyet, melyek lélekbe markolóak.

Szent János *első levelének* egy részletében szól olyan bűnről, mely *a halálba vezet*,⁹ megkülönböztetve azt egy másik bűntől, mely *nem vezet a halálba*. A *halált* nyilvánvalóan lelki értelemben kell vennünk: az igaz élet elvesztéséről van szó, az örök életről, mely János szerint az Atya és a Fiú ismerete,¹⁰ a velük való közösség és bensőséges egység. A bűn, mely *a halálba vezet*, ebben a szövegben a Fiú tagadását¹¹ és hamis istenek kultuszát¹² látszik jelenteni. Mindenesetre János ezzel a megkülönböztetéssel be akarja mutatni a bűn mérhetetlen súlyosságát, a bűn lényegét mint Isten elvetését, mely *Isten megtagadása és a bálványokhoz fordulás*, azaz visszautasítja a kinyilatkoztatott igazságot, Istent egyenlővé teszi bizonyos teremtményekkel, melyekből bálványokat és hamis isteneket formál.¹³ Az apostol az idézett helyen megvilágítja a reménynek azt a bizonyosságát, melyet a keresztény nyer „Istenből való újjászületése” és „a Fiú eljövetele” által: ez erőt ad neki, hogy ne vétkezzék, Isten megóvja, „hogy a Gonosz ne érje őt”. Ha gyöngeségből vagy tudatlanságból mégis vétkezne, magában hordja a bocsánat reményét, a vele közösségben levő testvérek imájának segítségével.

Az Újszövetség egy másik helyén, Máté evangéliumában¹⁴ Jézus maga beszél „a Szentlélek elleni bűnökről, melyek nem nyernek bocsánatot”, mert ezek különböző formában az irgalmas Atya szeretetének megátalkodott visszautasításai.

Isten elvetése, kegyelmének visszautasítása, szembeszegülés üdvösségünk forrásával – szélsőséges és végletes elhatározások,¹⁵ melyek által az ember a bocsánat útját tudva és akarva

---

¹ vö. Szám 15,30

² vö. Lev 18,26-30

³ vö. Lev 19,4

⁴ Vö. Lev 20,1-7

⁵ vö. Kiv 21,17

⁶ vö. Lev 4,2; 5,1; Szám 15,22-29

⁷ vö. Mt 5,28; 6,23; 12,31; 15,19; Mk 3,28; Róm 1,29-31; 13,13. Jak 4

⁸ vö. Mt 5,17; 15,1-10; Mk 10,19; Lk 18,20

⁹ vö. 1Jn 5,16

¹⁰ vö. Jn 17,3

¹¹ vö. 1Jn 2,22

¹² vö. 1Jn 5,21

¹³ vö. 1Jn 5,16-21

¹⁴ Mt 12,31

¹⁵ vö. Aquinói Tamás, Summa Theologiae, IIa-IIae, qu. 14. aa 1-3.

elzárja maga elől. Remélhetőleg csak nagyon kevés ember tart ki mindvégig abban a lázadó szellemben, mely megátalkodva kihívja maga ellen Istent, aki – Szent János szerint¹⁶ – az ő irgalmas szeretetében nagyobb, mint a mi szívünk, és le tudja győzni a mi szellemi és lelki ellenállásunkat, úgy, hogy Szent Tamás szerint „egyetlen ember üdvösségében sem kell kételkednünk ebben az életben, ha Isten mindenhatóságát és irgalmasságát szemléljük”.¹⁷

De ha figyelembe vesszük egy akaratnak a végtelenül igazságos Isten elleni lázadását, bizony el kell telnünk „félelemmel és rettegéssel, amint arra Szent Pál int minket.¹⁸ Jézus figyelmeztetése a meg nem bocsátható bűnökről igazolja, hogy vannak bűnök, melyek a vétkes számára az örök halált jelentik büntetésként.

Ezeknek és a Szentírás más helyeinek alapján a doktorok, teológusok, a lelki élet mesterei és a lelkipásztorok a bűnöket *halálosnak* vagy *bocsánatosnak* minősítik. Szent Ágoston és mások *halálos* vagy *halált hozó* bűnöket különböztetnek meg a *bocsánatos, könnyű* vagy *mindennapi* bűnökkel szemben.¹⁹ E kifejezések tartalma később átment az Egyház hivatalos tanításába. Ágoston után Aquinói Szt. Tamás az, aki a lehető legvilágosabb szavakkal fogalmazta meg az Egyház tanítását, mely általánossá is lett.

A *halálos és bocsánatos bűn* meghatározásánál és leírásánál Szent Tamás és a teológia, mely rá hivatkozik, nem nélkülözheti a szentírási vonatkozásokat, és így a lelki halál fogalmát sem. Hogy az ember lelkileg éljen, közösségben kell maradnia a szeretet legmagasabb elvével, az Istennel, amennyiben Ő a végső célja létének és tevékenységének. A bűn pedig az őt létrehozó elvtől való eltévelyedés. Ha „a lélek egy bűn által rendellenességet okoz, mely a végső céllal, az Istennel való szakításhoz vezet, pedig Istenhez a szeretet által kapcsolódik, akkor ez halálos bűn; ha a rendezetlenség a szakításig nem jut, akkor bocsánatos a bűn”.²⁰ Ezért a bocsánatos bűn nem veszíti el a megszentelő kegyelmet, Isten barátságát, a szeretetet és így az örök üdvösséget, a halálos bűnnek ellenben ilyen folyamat a következménye.

Ha a bűnt az *érte járó büntetés szempontjából* vizsgáljuk, Szent Tamás más hittudósokkal együtt azokat a bűnöket nevezi *halálos bűnnek*, melyekért örök büntetés jár, hacsak előzőleg bocsánatot nem nyertek; *bocsánatosak* azok, melyekért ideiglenes büntetés jár, azaz korlátozott büntetés, amelynek eleget tehetünk a földi életben vagy a tisztítóhelyen.

Ha a *bűn tárgyát* vesszük fontolóra, akkor összekapcsolódik a halál gondolata az Istennel, mint legfelső jóval való gyökeres szakítással, az Istenhez vezető útról való elkanyarodással vagy annak megszakításával (ezek mind a halálos bűn jellegzetességei). Ezek pedig kapcsolódnak a tartalom súlyával, ezért az Egyház tanításában és lelkipásztori munkájában a *súlyos* bűn gyakorlatilag azonos a *halálosbűnnel*.

Itt érintjük az Egyház hagyományos tanításának lényegét, melyet az utolsó zsinat során oly sokat hangsúlyoztak. Ez ugyanis nemcsak a *halálos és bocsánatos* bűn létezéséről és

¹⁶ vö. 1Jn 3,20

¹⁷ Aquinói Tamás, Summa Theologiae, IIa-IIae, q. 14. ad primum.

¹⁸ vö. Fil 2,12

¹⁹ vö. Ágoston, De Spiritu et littera, XXVIII: CSEL 60, 202; Ennarat in ps 39, 22; CCL 38, 441; Enchiridium ad Laurentium de fide et spe et cantate, XIX, 71; CCL 46, 88; In Joannis Evangelium tractatus, 12, 3. 14; CCL 36, 129.

²⁰ Aquinói Tamás, Summa Theologiae Ia–IIa”, q. 72, a. 5.

természetéről a tridenti zsinaton elhangzott tanítást erősítette meg,²¹ hanem arra is emlékeztetni akart, hogy *halálos az a bűn*, melyet súlyos dologban, teljes tudattal és meggondolt beleegyezéssel követünk el. Hozzá kell fűznünk – amint azt a zsinat is tette –, hogy egyes bűnök *belső természetükénél fogva* súlyosak és halálosak. Azaz vannak olyan cselekedetek, melyek önmagukban, objektíven, tárgyuk miatt a körülményektől függetlenül mindig súlyosak, megengedhetetlenek. Ha ilyeneket követünk el tudva és akarva, ezek mindig súlyosak.²²

Ez a tanítás – mely a tízparancsolaton, az ószövetségi tanításon nyugszik, és amit az apostolok is átvettek *igehirdetésükben*, az Egyház legősibb tanításához tartozik, melyet a mai napig ismétél –, megfelel minden idők emberi tapasztalatának. Az ember tapasztalatból jól tudja, hogy a hit és igazság útján, mely Isten megismeréséhez és szeretetéhez vezet ebben az életben és a tökéletes közösséghez az örök életben, meg lehet állni vagy kitérőt lehet tenni az Istenhez vezető út tényleges elhagyása nélkül is. Ebben az esetben *bocsánatos* bűnről van szó, mely nem kicsinyelhető le, mintha ez minden további nélkül csak lényegtelen, súlytalan bűn lenne. Az ember fájdalmasan tapasztalja és tudja, hogy ezen az úton szabad akarattal, tudatosan meg is fordulhat, Istentől távolodva az Ő akaratával ellenkező irányba haladhat, miközben a Vele való közösséget lerombolja, szeretetét visszautasítja, Tőle, az élet eredetétől elszakadva a *halált* választja.

Az Egyház egész hagyománya *azt a bűnt nevezi halálosnak*, melyben az ember tudatosan elveti Istent, az ő törvényét, a szeretet szövetségét, melyet Isten följánlott neki, miközben odafordul valamilyen teremtett és véges létezőhöz, valamilyen dologhoz, mely ellentétben áll az isteni akarattal. Ez megnyilvánulhat közvetlen és kifejezett formában, amilyen a *bálványimádás*, az *aposztázia*, az *ateizmus*, vagy ezekkel egyenlő értékű módon, amilyen az *Isten súlyosparancsainak megvetése*. Az ember érzi, hogy amikor Istennek nem engedelmeskedik, megszakad kapcsolata éltető elvével: *a halálos bűn* olyan cselekedet, mely Istent súlyosan sérti, és végül maga az ember ellen irányul a rombolás sötét és hatalmas erejével.

A szinóduson egyes atyák a bűnök között három fajta – *bocsánatos, súlyos és halálos* – megkülönböztetést javasoltak. Ez a hármas felosztás *azt a látszatot keltené*, mintha a súlyos bűnöknél fokozatok volnának. De bizonyosan érvényes az az állítás, mely lényeges különbséget tesz a szeretetet eltörlő bűn és a természetfeletti életet ki nem oltó bűn között: az élet és halál között nincs harmadik lehetőség.

Óvakodnunk kell attól, hogy a halálos bűnt lefokozzuk *az optio fundamentális aktusává*, azaz egy Isten elleni alapvető elhatározásra, amely kifejezetten és formálisan megsérti Istent vagy a felebarátot. Halálos bűnről van szó, ha az ember tudatosan és szabadon, bármilyen indítékkal valamit elhatároz, ami súlyosan ellentmond az erkölcsi rendnek. Valójában egy ilyen elhatározásban benne van az isteni parancs megvetése, Istennek az emberek és minden teremtmény iránti szeretetének visszautasítása: az ember elfordul Istentől és elveszti szeretetét. Tehát már egy cselekedet is elegendő, hogy megváltoztassa az alapállást. Kétségtelenül sok

²¹ vö. Trienti Zsinat, VI. ülés De iustificatione, Cap 2 és can 23, 25, 27; Conciliorum Oecumenicorum Decreta, Bologna 1973 671, 680 old.; DS 1573, 1575, 1577.

²² vö. Trienti Zsinat, VI. ülés, De iustificatione, Kap. XV. Conciliorum Oecumenicorum Decreta, idézett kiadás, 677, DS 1544.

összetett és homályos szituáció adódhat pszichológiai szempontból, melyeknek jelentősége van a bűnös felelősségének elbírálásában. Pszichológiai megfontolásokból nem szabad átlépnünk a teológiai keretekbe, miként azt az „alapvető szembefordulás” teszi, ha úgy értelmezzük, hogy tárgyilagosan tekintve megváltoztatja vagy kétségbe vonja a halálos bűnről alkotott hagyományos felfogást.

Ha elismerés illet minden meggondolt és becsületes próbálkozást, mely iparkodik megvilágítani a bűn lélektani és teológiai titkát, az Egyháznak kötelessége figyelmeztetnie minden kutatót, ki ezen a területen dolgozik, hogy hűségesebben kell maradnia Istennek a bűnt megvilágító szavához, másrészt fel kell hívni a figyelmüket az e tárggyal való foglalkozásból eredő veszélyekre, nehogy munkájuk révén a mai világban a bűn fogalma még jobban elhomályosodjék.

vö. Mk 3,33

29. „AKINEK MEGBOCSÁTJÁTOK BŰNEIT”

Az első alapvető igazságot az Ószövetség és az Újszövetség szent könyveiből ismerhetjük meg: Isten irgalmas és megbocsátó. Teljes ellentétben azzal az előítélettel, mely az Ószövetség Istenét szigorúnak és megtorlónak állítja be, a zsoltáros és a próféták tanításában Isten leggyakoribb jelzője, hogy irgalmas. A zsoltárok között egy terjedelmes bölcsességi ének a kivonulás hagyományaihoz visszanyúlva elmondja, hogy Isten milyen jóakarattal bánt népével. A maga emberszabású ábrázolásmódjában is Istennek ezen cselekedetei az ószövetségi megnyilatkozásokban a legkifejezettebb módon szólnak Isten irgalmasságáról. Legyen elegendő a következő versek idézése: „Bűneiket mégis elengedte, nem pusztította el őket. Újra meg újra fékezte haragját, nem zúdította rájuk indulata árját. Gondolt rá, hogy csak testi lények, olyanok, mint a fuvallat, amely eloszlik és nem tér vissza.”²³

Amikor az idők teljességében Isten Fia jött mint bárány, *aki elveszi a világ bűneit*,²⁴ úgy jelent meg, mint akinek hatalma van²⁵ a bűnököt megítélni és megbocsátani,²⁶ aki nem azért jött, hogy elítéljen, hanem hogy megbocsásson és gyógyítson.²⁷

Ezt a teljhatalmat a bűnök megbocsátására Krisztus a Szentlélek által átadta egyszerű embereknek is, akik maguk is ki voltak téve a bűn cselvetéseinek, az apostoloknak: „Vegyétek a Szentlelket! Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, akinek nem bocsátjátok meg, nem nyer bocsánatot.”²⁸ Ez az evangéliumnak egyik legcsodálatosabb újdonsága! Ő ezt a teljhatalmat úgy adta az apostoloknak – ahogyan azt az Egyház kezdettől fogva értelmezte –,

---

²³ Zsolt 78,38

²⁴ vö. Jn 1,29; Iz 55,7.12

²⁵ vö. Jn 5,27

²⁶ vö. Mt 9,2-7; Lk 5,18-25; 7,47-49; Mk 2,3-12

²⁷ vö. Jn 3,17

²⁸ Jn 20,22; Mt 18,18; lásd azt is, mi Péterre vonatkozik, Mt 16,19. Isaak von Stella egyik prédikációjában hangsúlyozza Krisztusnak a teljes egységét az ő Egyházával a bűnök bocsánatakor: „Semmit sem bocsáthat meg az Egyház Krisztus nélkül, és Krisztus semmit sem akar megbocsátani az Egyház nélkül. Az Egyház csak a bűn-bánónak bocsáthat meg, azaz annak, akit Krisztus megérintett, és Krisztus nem nyújt bocsánatot annak, aki az Egyházat megveti.” Sermo 11 (In dominica III post Epiphaniam, 1) PL 194, 1729

hogy ez átadható az utódoknak, azoknak, akik maguktól az apostoloktól kapják a küldetést és a megbízást az evangélium hirdetésére és Krisztus megváltói munkájának folytatására.

Itt mutatkozik meg teljes nagyságában annak személye, aki a bűnbánat szentségének kiszolgáltatására hatalmat kapott, akit a legrégebb szóhasználat gyóntató atyának neveztek.

A pap, a bűnbánat szentségének kiszolgáltatója – akár szentmisét mutat be az oltárnál, akár más szentséget szolgáltat ki – „Krisztus személyében” cselekszik. Krisztus, aki a pap által jelen van, és általa a bűnbocsátás titkát gyakorolja, úgy jelenik meg, mint az emberek testvére;²⁹ mint irgalmas, hűséges és együttérző főpap;³⁰ mint pásztor, ki kész az elveszett bárányt megkeresni;³¹ mint orvos, ki gyógyít és erősít;³² mint az egyedüli tanító, ki az igazságot oktatja és Isten útjait mutatja;³³ mint élők és holtak bírója,³⁴ aki az igazság és nem a látszat szerint ítél.³⁵

Ez a szolgálat a legnehezebb és a paptól a legtöbb okosságot igényli; a legfáradtságosabb és legsúlyosabb, de egyúttal a legszebb és vigasztalással teljes. Éppen ezért – és a színódus sürgető felhívására – sohasem szűnök meg püspök- és paptestvéreimet buzdítani ennek a szolgálatnak hűséges és gondos betöltésére.³⁶ A hívővel kapcsolatosan, ki lelkét bizonyos félelemmel és bizalommal tárta fel, a gyóntató nagy feladata, hogy bűnbánatra és emberi kiengesztelődésre vezesse. Neki kell a hívők gyengéit és botlásait felismernie, értékelnie kell a jóra törekvését és az azért való fáradozást. A gyóntató szítsa fel a gyónó szívében a Szentlélek tüzeit, és adjon neki feloldozást, melyet csak az Isten adhat. Ünnepelje az Istennel, az Atyával való kiengesztelődést, amint azt a tékozló fiú története leírja. A bűnétől megtisztult embert a papnak fel kell vennie az egyházi közösségbe, és atyailag határozottan bátorítva és barátságosan figyelmeztetnie kell: „többé ne vétkezzél”.³⁷

Ennek a szolgálatnak betöltéséhez a gyóntatónak feltétlenül rendelkeznie kell *különös emberi képességekkel*, ezek: okosság, diszkréció, megkülönböztető képesség, szelíd határozottság és jószág. Továbbá szüksége van komoly és alapos, nem töredékes, hanem teljes és harmonikus felkészültségre a teológia különböző területein, a pedagógiában, a pszichológiában, az elbeszélgetés módszereiben. Mindenekfölött Isten szavának élő ismeretére van szüksége, valamint arra, hogy át is tudja adni. De még szükségesebb, hogy ő maga mély és valóban lelki életet éljen. Hogy másokat a keresztény tökéletesség útjára vezessen, *először* magának a gyóntatónak kell ezen az úton járnia, és inkább cselekedettel, mint szavakkal bizonyítania, hogy járatos az imaéletben, az evangélium teológiai és erkölcsi erényeinek gyakorlásában, Isten akaratának engedelmes elfogadásában, az Egyház szeretetében és a tanítóhivatal követésében.

---

²⁹ vö. Mt 12,49; Mk 3,33; Lk 8,20; Róm 8,29: „az elsőszülött a sok testvér között”

³⁰ vö. Zsid 2,17; 4,15

³¹ vö. Mt 18,12 és köv; Lk 15,4-6

³² vö. Lk 5,31

³³ vö. Mt 22,16

³⁴ vö. ApCsel 10,42

³⁵ vö. Jn 8,16

³⁶ vö. a Szent Péter bazilika penitenciárusaihoz és megváltásunk jubileumi évének zárásakor a gyóntató atyákhoz intézett beszédet (1984. júl. 9-én): L'Osservatore Romano, 1984. júl. 9. 10.

³⁷ Jn 8,11

Az emberi adottságok, a keresztény erények és a lelkipásztori képesség kívánt értékeit nem szerezhettük meg rögtönzéssel vagy erőfeszítés nélkül. A bűnbánat szentségének szolgálatára minden papnak már a szemináriumban kell előkészülnie a dogmatika, az erkölcsstan, a lelkipásztorkodástan tanulásával; de foglalkoznia kell az embertudományokhoz tartozó tárgyakkal is: a dialógusok módszerével, lelkipásztori eszmecserékkel. Továbbá be kell őt vezetni a gyóntatás tapasztalataiba, és abban továbbra is támogatni kell. Állandó tanulással kell fáradoznia önmaga tökéletesítésén és korszerű továbbképzésén. Mekkora értéket nyerne az Egyház kegyelemben és az igazi lelki élet kiáradásában, ha minden pap azzal törődne, hogy sem hanyagságból, sem más ürüggyel el ne mulassza a hívekkel való találkozást, és mindezekon túl: sohase menjen előkészület vagy az elengedhetetlen emberi feltételek, lelki és lelkipásztori követelmények megléte nélkül a gyóntatószékbe!

Nem mulaszthatom el, hogy ne emlékezzem meg tiszteletteljes csodálattal a gyóntatószék kivételes apostolairól: Nepomuki Szent Jánosról, Vianney-i Szent Jánosról, Cafasso Szent Józsefről és Castelnouvói Szent Lipótról, hogy csak a legismertebbeket említsem, kiket az Egyház fölvetett a szentek sorába. De ki akarom fejezni tiszteletemet a megszámlálhatatlanul sok ismeretlen gyóntató iránt, akiknek oly sok lélek köszönheti az üdvösségét. Mellettük álltak megtérésükkor, mellettük álltak a bűn és kísértés elleni harcukban, segítették lelki előrehaladásukat és megszentelődésüket. Nem vonakodom kimondani, hogy a nagy szentek is általában ezekből a gyóntatószékekből jöttek; és a szentekkel együtt az Egyház lelki öröksége és a kultúra virágzása és az Egyház virágzása is, amelyet áthatott a Szentlélek! Tisztelet övezi ezeknek a testvéreknek a csapatát, kik nap nap után a bűnbánat szentsége révén a kiengesztelődés művén dolgoztak és ezután is dolgozni fognak!

Szent II. János Pál pápa: Dominum et vivificantem

II. János Pál pápa enciklikája a Szentlélekről az Egyház és a világ életében

Mk 3,28

A Szentlélek elleni bűnről

46. Az elmondottak alapján érthetővé válik Jézus néhány súlyos és nyugtalanító *kijelentése*, arról, hogy vannak bűnök, amelyekre „nincs bocsánat”. A szinoptikusok használják ezt a kifejezést arra a különleges bűnre, amelyet a „Szentlélek elleni káromlásnak” nevezünk. Íme a három evangélista elbeszélése:

Máté: „Minden bűnre és káromlásra elnyerik az emberek a bocsánatot, de a Lélek káromlása nem nyer bocsánatot. Ha valaki az Emberfia ellen beszél, bocsánatot nyer, de ha a Lélek ellen beszél, nem nyer bocsánatot sem ezen, sem a másvilágon.”³⁸

Márk: „Minden bűn és minden káromló szó, amit csak kiejtenek az emberek a szájukon, bocsánatot nyer. De aki a Szentlelket káromolja, nem nyer bocsánatot mindörökké, bűne örökre megmarad.”³⁹ *Lukács:* „Aki az Emberfia ellen beszél, az bocsánatot nyer, aki azonban a Szentlelket káromolja, nem nyer bocsánatot.”⁴⁰

---

³⁸ Mt 12,31

³⁹ Mk 3,28

⁴⁰ Lk 12,10

Miért nem nyerhet bocsánatot a Szentlélek káromlása? *Hogyan kell értelmeznünk ezt a káromlást?* Aquinói Szent Tamás szerint itt olyan bűnökről van szó, „amelyek természetüknél fogva megbocsáthatatlanok, mert kizárják azt, amiért a bocsánat elnyerhető.”⁴¹

Ilyen értelemben a „káromkodás” nem azt jelenti, hogy a Szentlelket szóval sértenék, hanem az *üdvösség visszautasításáról van szó, amelyet Isten a Szentlélek révén ajánl fel az embernek, a keresztáldozat érdeméből.* Ha az ember elveti azt „a meggyőzést a bűnről”, amely a Szentlélekből árad és természeténél fogva üdvösséges, elveti egyúttal a Vigasztaló „eljövetelét” is, azt az „eljövetelt”, mely a húsvéti misztériumhoz tartozik és kapcsolódik Krisztus megváltó vérének erejéhez: ahhoz a vérhez, amely „megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől”.

Tudjuk, ennek a tisztításnak a gyümölcse a bűnök eltörlése. Ezért, aki elveti a Lelket és a vért, megmarad „holt cselekedeteiben”, a bűnben. A Szentlélek elleni káromkodás *lényegében gyökeres visszautasítása ennek a megbocsátásnak, amelynek benső ajándékozója ő maga, és feltételezi a valódi megtérést, amely az ő hatására jön létre a lelkiismeretben.* Ha Jézus megerősíti, hogy a Szentlélek elleni káromkodás nem nyerhet bocsánatot sem ebben az életben, sem a jövőben, azt akarja mondani: ez a „*meg nem bocsátás*” okozatilag *összefügg a „meg nem bánással”, a megtérés teljes megtagadásával.* Ez azt jelenti, hogy valaki nem akar a megváltás forrásához közeledni, amely az üdvrendben, ahol beteljesedett a Szentlélek küldése, mindig nyitva áll. A Vigasztaló-Lélek megkapta a végtelen hatalmat, hogy ebből a forrásból merítsen: „*az enyémből kapja*” – mondta Jézus. Így teszi Ő teljessé az emberek lelkében a krisztusi megváltást, szétosztván annak gyümölcseit. A Szentlélek elleni káromkodás annak az embernek a bűne, aki *jogot formál a rosszban való megmaradáshoz* – bármilyen bűnben is – és elveti a megváltást. Egy ilyen ember saját bűnének foglya, ezzel lehetetlenné teszi a maga részéről a megtérést és így a bűnök elengedését, amit a maga élete számára sem lényegesnek, sem fontosnak nem tart. Ez a lelki pusztulás állapota, mert a Szentlélek elleni káromlás nem teszi lehetővé az embernek, hogy kiszabadítsa magát saját fogságából, és szabaddá tegye magát a lelkiismeretet tisztító isteni forrás, továbbá a bűnbocsánat befogadására.

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris mater

II. János Pál pápa enciklikája a Boldogságos Szűz Máriáról a zarándok Egyház életében

vö. Mk 3,31-35

17. Amikor a szentcsalád Heródes halála után visszatért Názáretbe, megkezdődött hosszú, rejtett életük időszaka. Mária, „aki hitt annak a beteljesedésében, amit az Úr mondott neki”,⁴² minden nap ezen szavak tartalmát élte. Naponta mellette volt fia, „akinek a Jézus nevet adta; bizonyára ezt a nevet használta mindennapi kapcsolatukban is, amin akkor senki sem csodálkozott, hiszen használatos volt ez a név Izraelben. De Mária tudta, hogy azt, akinek Jézus a neve, az angyal a „Magasságbeli fiának” nevezte.”⁴³ Tudta Mária, hogy őt foganta és

---

⁴¹ Szent Tamás, Summa Theol. IIa-IIae, q. 14, a. 3; Vö. Szent Ágoston, Epist. 185, 11, 48-49; Szt. Bonaventura, Comment. in Evang. S. Lucae, cap. XIV, 15-16: Ad Claras Aquas, VII, 314 és köv.

⁴² Lk 1,45

⁴³ vö. Lk 1,32

szülte, „férfit nem ismerve”, a Szentlélektől, a Magasságbeli erejéből, ki őt beárnyékolta,⁴⁴ miként Mózes és az atyák idejében a felhő Isten jelenlétét.⁴⁵ Tudta tehát Mária, hogy szűzen szült fia valóban az a „Szent”, „Isten Fia”, akiről neki az angyal beszélt.

Jézus rejtett élete a názáreti házban egyúttal Mária élete is volt, mely a hit által „Krisztussal el van rejtve az Istenben”.⁴⁶ A hit ugyanis összeköttetés Isten misztériumával. Mária állandóan, naponta ilyen összeköttetésben volt Isten kimondhatatlan titkával, aki emberré lett; ez olyan titok, mely felülmúlja az Ószövetség minden kinyilatkoztatását. Az angyali üdvözet óta a Szűz lelke bevezetést és beavatást nyert ebbe a titokba, a kinyilatkoztatás ama újdonságába, amelyet neki Isten maga nyilatkoztatott ki. Ő az első ama „kicsinyek” között, kikről Jézus később ezt mondja: „Atyám, az okosak és a bölcsék elől elrejtetted ezeket és a kicsinyeknek kinyilatkoztattad”.⁴⁷ Mert „senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya”.⁴⁸ Hogyan „ismerheti” tehát a Fiút Mária? Bizonyos, hogy nem úgy ismerte őt, mint az Atya: de első volt azok között, akiknek az Atya „ki akarta nyilatkoztatni őt”.⁴⁹ Ha tehát már a fogantatáskor kinyilatkoztatást kapott a Fiúról, akit egyedül az Atya ismer, akinek ő öröktől fogva „ma ad életet”,⁵⁰ Mária, az anya, a Fiú igazságához csak a hitben és a hit által kapcsolódik. Boldog tehát, mert „hitt” és naponta hitt Jézus gyermekkorának minden munkája és nehézsége közepette, rejtett életének éveiben, Názáretben, ahol Jézus „engedelmeskedett nekik”:⁵¹ Máriának és Józsefnek. Az emberek szemében József volt az ő atya, ezért nevezték Mária fiát „az ács fiá”-nak.⁵²

Ennek a fiúnak az anyja – emlékezve mindarra, amit hallott az angyali üdvöletkor és a későbbiekben is – magában hordta a hit teljes „újdonságát”: az Újszövetség kezdetét. Ez az evangélium kezdete, a jónak, az öröme az üzenete. Nem nehéz ennél a kezdetnél észrevennünk *a szív különös nehézkességét*, amely kapcsolódik „a hit éjszakájához” – hogy Keresztes Szent János szavaival éljünk –, s ami olyan, mint egy fátyol, amely által mégis közelednünk kell a Láthatatlanhoz, és a misztériummal kell szoros kapcsolatban élnünk⁵³ Ilyen módon élt Mária sok éven át szoros kapcsolatban Fia misztériumával; „hitének zarándokútján haladt előre, miközben Jézus gyarapodott bölcsességben... s Isten és emberek előtti kedvességben”.⁵⁴ Egyre jobban feltárult az emberek szeme előtt, hogy Istennek kedve telik benne. Az emberi teremtmények között Mária és József voltak az elsők, akik Krisztust egyre mélyebben megismerhették, hiszen Názáretben egy fedél alatt éltek vele.

Amikor a szülők a tizenkét éves Jézust a templomban megtalálták és anyja megkérdezte tőle: „Miért tetted ezt velünk?”, Jézus azt felelte nekik: „Nem tudtátok, hogy nekem Atyám dolgaiban kell fáradoznom?” Az evangélista még hozzáfűzi: „Ám ők nem értették meg ezeket a hozzájuk intézett szavakat”.⁵⁵ Jézus tudatában volt annak, hogy „senki sem ismeri a Fiút,

---

⁴⁴ vö. Lk 1,36

⁴⁵ vö. Kiv 24,16;40,34-35; 1Kir 8,10-12

⁴⁶ Kol 3,3

⁴⁷ Mt 11,25

⁴⁸ Mt 11,27

⁴⁹ vö. Mt 11,26-27; 1Kor 2,11

⁵⁰ vö. Zsolt 2,7

⁵¹ Lk 2,51

⁵² Mt 13,55

⁵³ vö. Út a Kármel hegyére. II,3,4-6

⁵⁴ Lk 2,52

⁵⁵ Lk 2,48-50

csak az Atya”.⁵⁶ Még az is, akinek az istenfiúságot mélyebben kinyilatkoztatták, az ő Anyja is csak a hit által élt szoros kapcsolatban ezzel a misztériummal! Fia oldalán, egyazon fedél alatt „hűségesen megőrizte szoros kapcsolatát Fiával”, és haladt előre „a hit zarándokútján”, ahogyan ezt a zsinat kiemeli.⁵⁷ Így cselekedett Jézus nyilvános élete idején is,⁵⁸ amikor naponta beteljesült rajta az Erzsébet köszöntésében elhangzott áldás: „Boldog, aki hitt”.

Mk 3,32-34

20. Lukács evangéliuma elmondja azt az esetet, amikor „egy asszony a tömegből odakiáltott” Jézusnak, mondván: „boldog a méh, amely kihordott, és az emlő, amelyet szoptál”.⁵⁹ Ez a dicséret nyilván Máriának, Jézus test szerinti édesanyjának szól. Jézus anyját ez az asszony talán nem is ismerte személyesen. Amikor Jézus megkezdte messiási művét, Mária nem követte őt, hanem otthon maradt Názáretben. Mondhatjuk, hogy ennek az ismeretlen asszonynak a szavai emelték ki Máriát addigi rejtettségéből.

Ezek a szavak, legalább egy pillanatra, felvillantották a tömeg előtt Jézus gyermekségének evangéliumát. Ez az az evangélium, amelyben Mária mint anya van jelen, mint aki Jézust méhében hordta, a világra hozta és anyai szeretettel gondozta: a tápláló anya tehát, akire ez az asszony a tömegből felhívja a figyelmet. *Ez által az anyaság által Jézus – a Magasságbeli Fia⁶⁰ – valóban az ember fia.* „Test”, mint minden ember: „Ige, aki testté lett”.⁶¹ Test és vér Máriából!⁶²

Az asszony áldására, mely test szerinti édesanyjának szólt, Jézus sajátosan válaszolt: „Hát még azok milyen boldogok, akik hallgatják az Isten szavát, és hűségesek is maradnak hozzá”.⁶³ A testi anyaság helyett arra a titokzatos lelki kötődésre akar itt rámutatni Jézus, amely Isten szavának hallásából és követéséből ered.

Ugyanez az utalás a lelki javak területére még jobban kitűnik Jézusnak egy másik válaszából, melyet a szinoptikusok jegyeztek fel. Amikor Jézusnak jelentették, hogy „kinn állnak anyád és rokonaid, és látni szeretnének”, ő ezt válaszolta: „Az én anyám és az én testvéreim azok, akik hallgatják és megtartják Isten ígését”.⁶⁴ Ezt akkor mondta, amikor „végighordozta tekintetét a körülötte ülőkön” – olvassuk Márknál,⁶⁵ Máténál pedig amikor „kitárta tanítványai felé karját”.⁶⁶

Ezek a kijelentések összefüggnek azzal a válasszal, amelyet a tizenkét éves Jézus adott Máriának és Józsefnek, miután harmadnapra rátaláltak a jeruzsálemi templomban.

---

⁵⁶ vö. Mt 11,27

⁵⁷ LG 58

⁵⁸ vö. Mk 3,31-35

⁵⁹ Lk 11,27

⁶⁰ vö. Lk 1,32

⁶¹ Jn 1,14

⁶² „Krisztus igazság, Krisztus test: Krisztus igazság Mária lelkében, Krisztus test Mária méhében.” PL 46:938. (Szent Ágoston: Sermo 25,7)

⁶³ Lk 11,28

⁶⁴ vö. Lk 8,20-21

⁶⁵ 3,32-34

⁶⁶ 12,47-49

Amikor Jézus elhagyta Názáretet, és nyilvános működését megkezdte egész Palesztinában, csakis és kizárólag azzal foglalkozott, „ami az Atyáé”.⁶⁷ Hirdette az országot, az „Isten országát” és „az Atya dolgait”. Ezek új perspektívát és értelmet adnak mindennek, ami emberi, így az emberi célokra és feladatokra vonatkozó kapcsolatoknak is. Ebben az új dimenzióban a testvériség is más jelentést kap, mint a vér szerinti testvériség, mely azonos szülőktől való leszármazást jelent. *Sőt Isten országának keretében, Isten atyaságának fényében még az „anyaság” is más jelentést kap.* A Lukácsnál található szavakkal Jézus az anyaságnak ezt az új jelentését tanítja.

Eltávolodik ezzel attól, aki az anyja, a test szerinti anyja? Ott akarja hagyni őt a rejtettség árnyékában, melyet Mária maga választott? Még ha a szavak hangzása szerint így is tűnne, hangsúlyoznunk kell, hogy az az új és másfajta anyaság, amelyről Jézus tanítványainak beszél, különös módon éppen Máriára vonatkozik. Nemde Mária *az első azok között, akik „Isten szavát hallgatják és megtartják”*? És nem rá vonatkozik mindenekelőtt Jézusnak az a válasza, amelyet a tömegből felkiáltó asszony áldásként mondott szavaira adott? Kétségtelen, hogy Mária a legméltóbb ezekre az áldó szavakra már csak azért is, mert test szerint Jézus édesanyja lett (boldog a méh, amely kihordott, és az emlő, amelyet szoptál), de főként azért, mert a híradás első pillanatában elfogadta az Úr szavát, mert hitt neki, mert *Isten iránt engedelmes volt*, mert a szavakat „megőrizte” és „szívében gyakran elgondolkodott rajtuk”,⁶⁸ és egész életével meg is valósította azokat. Ezért mondhatjuk: a Jézustól hallott dicséret egyáltalán nincs ellentétben – a látszat ellenére sem – azzal, amit az ismeretlen asszony fejezett ki, hanem a kettő pontosan Szűz Máriában találkozik, aki egyedül nevezte magát az „Úr szolgálójának”.⁶⁹ Ha igaz, hogy „boldognak hirdeti őt minden nemzedék”,⁷⁰ elmondhatjuk, hogy az az ismeretlen „asszony a tömegből” volt az első, aki, bár nem tudatosan, de elsőként erősítette meg a Magnificat prófétai sorát, elindítván ezáltal a Magnificat énekét minden századokra.

Ha Mária *hite révén* az örök Fiú testi anyja lett, akit a Szentlélek erejében az Atyától kapott szüzességének sértetlenségében, akkor ugyanabban a hitben felfedezte és elfogadta az anyaságnak azt a másik dimenzióját is, melyet Jézus messiási küldetése során kinyilatkoztatott. Elmondhatjuk, hogy az anyaságnak ez a fogalma már kezdettől, azaz fiának fogantatása és születése pillanatától Mária sajátja volt. Ettől fogva volt az, „aki hitt”. De amikor szemei előtt és lelkében feltárult fia messiási küldetése, önmagától vált egyre nyitottabbá arra az „új” anyaságra, amely az ő, fia melletti szerepét feltárta. Nemde már kezdetben, azaz a hírüladás idején kimondta: „Íme az Úr szolgáló leánya; legyen nekem a te igéd szerint”?⁷¹ Mária egyre jobban és átfogóbban hallotta azt az ígét, egyre világosabbá vált előtte – oly mértékben, „mely meghalad minden értelmet”⁷² – az élő Isten kitarulkozása. Bizonyos értelemben így vált fiának első „tanítványává” az anya, Mária, akinek először szólt: *Kövess engem*”, előbb, mint az apostoloknak vagy bárki másnak.⁷³

Mk 3,31-35

---

⁶⁷ vö. Lk 2,49

⁶⁸ vö. Lk 1,38.45; 2,19.51

⁶⁹ Lk 1,38

⁷⁰ vö. Lk 1,48

⁷¹ Lk 1,38

⁷² vö. Ef 3,19

⁷³ vö. Jn 1,43

21. Ékesen szól erről János evangéliuma azon a helyen, ahol bemutatja Máriát a kánai menyegzőn. Mária itt mint Jézus anyja szerepel, fia nyilvános működésének kezdetén. „Menyegzőt tartottak a galileai Kánában, amelyen Jézus anyja is ott volt, Jézust is meghívták a menyegzőre tanítványaival együtt”.⁷⁴ A szövegből az derül ki, hogy Jézus és tanítványai Máriával együtt kaptak meghívást, legyenek jelen az ünnepen; úgy tűnik, a fiút az anyja miatt hívták meg. Ismeretes a következmény, amely ehhez a meghíváshoz kapcsolódik, Jézus „csodajeleinek kezdete” – a víz borrá változtatása –, amelyről az evangélista ezt mondja: Jézus „kinyilatkoztatta dicsőségét, s tanítványai hittek benne”.⁷⁵

Mária Jézus anyjaként van jelen a galileai Kánában, és meghatározó módon járul hozzá a fiának messiási erejét kinyilatkoztató „csodajelek kezdetéhez”. Íme: „Amikor fogytán volt a bor, Jézus anyja megjegyezte: 'Nincs több boruk'. Jézus azt felelte: 'Mit akarsz tőlem asszony! még nem jött el az én órámm'”.⁷⁶ János evangéliumában ez az „óra” jelenti az Atyától kijelölt időpontot, amelyben a Fiú betölti művét, hogy megdicsőüljön.⁷⁷ Bár Jézus anyjának adott válasza látszólag elutasítóan hangzik (különösen, ha erre a határozott megállapításra figyelünk: „Még nem jött el az én órámm”), Mária mégis a szolgálkhoz fordul, és azt mondja nekik: „Tegyetek meg mindent, amit csak mond!”.⁷⁸ Ezt követően parancsolta meg Jézus a szolgálknak, hogy töltsék meg a korsókat vízzel. És a vízből bor lett, jobb, mint az előző, melyet a menyegzői lakomán a vendégeknek felszolgáltak.

Milyen mély egyetértés volt Jézus és anyja között! Hogyan fürkészhető ki az ő bensőséges lelki kapcsolatuk misztériuma? A történet önmagáért beszél. Bizonyos, hogy ebben az eseményben már egészen világosan kirajzolódott az új dimenzió, Mária anyaságának új értelme. Amit jelez, azt Jézus minden szava és cselekedete – melyekről a szinoptikusok tudósítanak – megerősíti.⁷⁹ Ezekben a szövegekben *Jézus szembe akarja állítani a szülésből eredő anyaságot* (mint a testvériséget is) *azzal az anyasággal, amely Isten országának dimenziójában az Isten Atyaságának üdvözítő szeretetéből fakad.* A János-féle szövegből kirajzolódik a kánai események ábrázolása során, hogy *mit jelent az új anyaság* lelki síkon, és nem csupán a test szerint, nevezetesen, hogy mit jelent Mária gondoskodása az emberekről, teljes feljűk fordulása szükségük és gondjaik egész területén. A galileai Kánában csak egy meghatározott emberi szükséglet látunk, amely látszólag kicsiny és csekély jelentőségű („Nincs boruk”). De ennek szimbolikus jelentése van: az emberek segítségére sietni bajaikban ugyanaz, mint bevonni őket a messiási küldetés keretébe, és elvezetni Krisztus megváltói hatalmához. Tehát itt közvetítésről van szó: Mária odaáll fia és az emberek közé, azok valódi nélkülözése, nyomora és fájdalma esetén. Ő közéjük áll, de nem idegenként, hanem anyai mivoltában, mivel tudatában van annak, hogy mint ilyen, fia elé tárhatja – mert joga van hozzá – az emberek gondjait. Az ő közvetítése tehát közbenjárás jellegű: Mária „közbenjár” az emberekért. Ennél azonban többet is tesz: mint anya arra is törekszik, hogy kinyilvánítsa fia messiási hatalmát, vagyis megváltó erejét. Ez a megváltó erő a szükségben lévő emberek segítségére siet, hogy megvédje őket a gonosztól, mely különböző formákban és mértékben terheli életüket. Teljesen úgy, amint azt Izaiás próféta híres szövege

---

⁷⁴ Jn 2,1-2

⁷⁵ Jn 2,11

⁷⁶ Jn 2,3-4

⁷⁷ vö. Jn 7,30; 8,20; 12,23.27; 13,1; 17,1; 19,27

⁷⁸ Jn 2,5

⁷⁹ Lk 8,19-21; 11,27-28; Mt 12,46-50; Mk 3,31-35

mondja a Messiásról, amire Jézus honfitársai előtt Názáretben hivatkozott is: „hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, s hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak meg a látást...”⁸⁰

Mária anyai feladatának másik lényeges eleme kifejezést nyer a szolgálkhoz intézett szavaiban: „Tegyetek meg mindent, amit csak mond!” Krisztus anyja az emberek előtt hirdeti fia akaratát, megmutatja milyen feltételek szükségesek a Messiás hatalmának érvényesüléséhez. Mária közbenjárása és a szolgálk engedelmissége hozta el Kánában Jézus számára „az ő óráját”. Kánában Mária megmutatta Jézusba vetett hitét. Az ő hite vezetett az első „csodajelhez”, és ez hozzájárult a tanítványok hitének ébresztéséhez is.

vö. Mk 3,32-34

39. Ebből a szempontból ismét meg kell vizsgálnunk az üdvtörténet alapvető eseményét, mégpedig az Ige megtestesülését az angyali üdvözlétkor. Mária, az isteni hírnök szavában felismerte a Magasságos akaratát, hatalmának alávetve magát jelentőségteljesen szólal meg: „Az Úr szolgálója vagyok, teljesedjenek hát be rajtam szavaid”.⁸¹ Az „Isten és ember” közötti egyetlen közvetítő Jézus Krisztus, és ennek első engedelmes elfogadója: a názáreti Szűz, aki vállalja az anyaságot. Mária elfogadja Isten reá vonatkozó választását, hogy a Szentlélek által Isten Fiának anyja legyen. Állíthatjuk, hogy *beleegyezése az anyaságba* abból következik, hogy *szüzességében teljesen átadta magát Istennek*. Mária elfogadta a kiválasztást, hogy Isten Fiának anyja legyen, mert jegyesi szeretet vezette, amely képes egy emberi személyt teljesen Istennek szentelni. Ennek a szeretetnek erejében Mária, szüzességben élve, mindig és mindenben „Istennek szentelt” akart lenni. Ezek a szavak: „az Úr szolgálója vagyok”, azt fejezik ki, hogy ő kezdettől fogva elfogadta és tudatában volt saját anyaságának, amely személyének teljes átadását jelentette Isten üdvözítő tervének szolgálatára. És fia, Jézus Krisztus életében oly módon teljesítette anyai részvételét, ahogyan az megfelelt szűzi hivatásának.

Mária anyasága, amely teljesen át van hatva „az Úr szolgálója” jegyesi lelkületével, elsődleges és alapvető oka annak a közbenjárásnak, amelyet az Egyház meggyőződéssel vall és hirdet,⁸² és amelyet állandóan a hívek szívére köt, mert nagy reményt fűz hozzá. Hiszen meg kell fontolnunk, hogy először az Isten, az Örök Atya *bízta magát a Názáreti Szűzre*, amikor a megtestesülés titkában saját Fiát ajándékozta neki. Ez a kiválasztás, amely Máriát a legfőbb feladatra és az Isten anyjának méltóságára emelte, a létrendben az Ige személyében való két természet egyesülésének igazságára vonatkozik (*unio hypostatica*). Ez az az alapvető valóság, amitől Mária Isten Fiának anyja, s amiért kezdettől fogva teljes nyitottsággal tárul ki Krisztus személye, minden tevékenysége és egész küldetése előtt. „Az Úr szolgálója vagyok” – ezek a szavak tanúsítják Mária lelki nyitottságát, amely tökéletesen egybekapcsolja azt a szeretetet amely a szüzesség sajátja és azt, amely az anyaságra jellemző. Máriában ez a két szeretet összefonódik és átszövi egymást.

Ezért Mária nemcsak az Emberfiának „dajkáló anyja”, hanem a Messiásnak és Megváltónak „másokat messze felülmúló társa is”.⁸³ Ő –amint már mondtuk –, a hit zarándokútján elől

---

⁸⁰ vö. Lk 4,18

⁸¹ Lk 1,38

⁸² LG 62

⁸³ LG 61

járva, a kereszttől tovább jutott, de úgy, hogy a Megváltó küldetésében, tetteiben és szenvedésében egyben anyai közreműködése is megvalósult. Azon az úton, amelyen közreműködött Fiának, a Megváltónak tetteiben, az ő anyasága egyedülálló módon átalakult, amennyiben napról napra egyre inkább eltöltötte őt „a lángoló szeretet” azok iránt, akiknek Krisztus küldetése szólt. Eme „lángoló szeretet” által, amely „a lelkek természetfeletti életének helyreállítására” irányul,⁸⁴ Mária egészen egyedülálló módon, személyesen lépett be abba az „Isten és ember” közötti közvetítésbe, amely az ember Krisztus Jézus közvetítése. Mivel Mária ennek az egyedüli közbenjárásnak a természetfeletti hatását elsőként önmagában tapasztalta meg – hiszen már az üdvözletkor „kegyelemmel teljes”-nek nevezte őt az angyal –, ezért állíthatjuk, hogy a kegyelem és a természetfölötti élet e teljessége különös módon készítette fel őt arra, hogy együttműködjék Krisztussal, az emberi üdvösség egyedüli közvetítőjével. Ez az együttműködés nem más, mint Krisztus közbenjárásának alárendelt közbenjárás.

Máriánál sajátos és kivételes közbenjárásról van szó, amely az ő „kegyelem teljességén” alapul, mely „az Úr szolgálójának” föltétlen készségét jelenti. Máriának erre a belső engedelmségére Jézus Krisztus azzal válaszolt, hogy egyre jobban fölkészítette őt: legyen az emberek „anyja a kegyelem rendjében”. Erre utalnak, legalább is közvetett módon, a szinoptikusok egyes adatai,⁸⁵ de leginkább Szent János evangéliumának részletei,⁸⁶ amelyeket már az előbbieken is kiemeltünk. Jézus Máriához és Jánoshoz intézett szavai a kereszten e tekintetben nagyon tanulságosak.

Szent II. János Pál pápa: Pastores dabo vobis

II. János Pál pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz, a papokhoz és az egész katolikus egyház minden hívőjéhez a papképzésről korunk körülményei között

vö. Mk 3,20-21.31-35

A papnövendéket adó közösségek és az ifjúsági mozgalmak

68. Azok a közösségek, melyekből a papjelölt jön, bár el kell szakadnia tőlük, továbbá is el nem hanyagolható hatással vannak a leendő pap alakulására; ezért tudatában kell lenniük különleges felelősségüknek.

Első helyen említendő a *család*: a keresztény szülőknek, testvéreknek, s a szűkebb család tagjainak óvakodniuk kell attól, hogy fogva ne tartsák a leendő papot annak a nagyon emberi logikának köteleivel, melyet – ha nem is világi – látszólag őszinte érzelmek határoznak meg (vö. Mk 3,20-21.31-35). Ehelyett ugyanazzal a lelkiállattal, mint a papnövendék – tudniillik, hogy „teljesítsék Isten akaratát” –, imádsággal, tisztelettel, a családi erények példájával, lelki és anyagi segítséggel (főleg nehezebb körülmények között) kísérik a nevelés egész útját. A tapasztalat szerint e segítségnyújtás döntő lehet a papjelölt számára. Ha pedig a szülők és a családtagok közömbösek vagy netán ellenségesek a hivatással szemben, álláspontjuk higgadt és világos tudomásulvétele, s az ebből fakadó indítások nagyban segíthetik a papi hivatás tudatosabb és határozottabb érlelődését.

---

⁸⁴ LG 61

⁸⁵ vö. Lk 11,28; 8,20-21; Mk 3,32-34; Mt 12,47-50

⁸⁶ Jn 2,1-11; 19,25-27

A családhoz szorosan kapcsolódik a *plébániai közösség*, s e kettő a hitre nevelésben kiegészíti egymást. Az ifjúság nevelésében és a hivatások ébresztésében a család szerepét gyakran tölti be a plébánia. Különösen értékes a leendő pap nevelésében, amit a plébánia tud tenni. A plébániai közösségnek a maga élő részének kell éreznie minden papság felé tartó ifjút, imádságával kell kísérenie, a szünidőben tárt szívvel kell fogadnia; s miközben halad előre a papság felé, mindig tisztelje és segítse, alkalmakat és erős ösztönzéseket adván arra, hogy megbizonyosodhasson hivatásáról.

Az ifjúsági mozgalmak és társulások – melyek a Lélek által az Egyházban szüntelenül árasztott életerő megnyilvánulásai – hozzájárulhatnak és hozzá is kell járulniuk a papságra készülők nevelésének támogatásához, főleg azok esetében, akik közülük kerültek ki. Azok a fiatalok tehát, akik az első nevelői hatást az ilyen csoportoktól kapták, s ezekben találkoztak először az Egyházzal, ne gondolják, mintegy belső indításra, hogy szakítaniuk kell a múlttal, s el kell vágni a kapcsolatokat azzal a csoporttal, mely nem kis segítséget nyújtott hivatásuk kialakulásához és növekedéséhez; azokat a lelkeségi sajátosságokat sem kell kitörölni magukból, amit ott tanultak és átéltek, amennyiben azok jók, épületesek és erényesek voltak.⁸⁷ Tehát számukra is segítségforrás és menedék lehet ez a származási hely a papságra készülés idején.

A hitre nevelés, a keresztyény és egyházi gyarapodás minden alkalmát, melyeket a Lélek oly sok fiatalnak fölkinál, a sokféle evangéliumi ihletésű csoportban, társulásban, mozgalomban, úgy kell fogadni és átélni, mint az éltető lélek ajándékát az intézményen belül, sőt ennek szolgálatára. Egy mozgalom vagy egy sajátos lelkeség „nem az intézménnyel szembenálló másik szervezet. Épp ellenkezőleg, egy olyan jelenlét forrása, mely állandóan megújítja az intézmény történeti és lényegi hitelességét. Ezért a papnak a mozgalomban világosságot és meleget kell találnia, hogy így a püspök iránt hűséges, az intézményes feladatok iránt készséges, az egyházi fegyelem megtartásában éber lehessen, s ezáltal hite és hűsége növekedjen.”⁸⁸

A fiataloknak tehát, akik egyházi csoportokból és mozgalmakból érkeznek a szeminárium új, a püspök által összegyűjtött közösségébe, meg kell tanulniuk, hogy „tiszteljék a más lelkeségi utakat, a dialógus és az együttműködés lelkületét”, bizalommal és jó akarattal fogadják a püspök és a szemináriumi nevelők nevelői célzatú intézkedéseit, s őszinte hittel bízzák rá magukat vezetésükre és ítéletükre.⁸⁹ Ez a magatartás előkészíti s bizonyos értelemben elővételezi azt a papságot, mely Isten népének a presbitérium közösségében és a püspök iránti engedelmségben szolgál.

A szeminárium növendékeinek s a már fölszentelt papoknak a különböző lelkeségi mozgalmakban való részvétele önmagában kétségtelenül jótékony hatású belső fejlődésük és a papi testvériség ápolása szempontjából. Azonban nem akadályozhatja, hanem segítenie kell azt a lelki életet és szolgálatot, mely az egyházmegyei pap sajátja, aki „mindig az egész a csoport pásztora marad. Ő nem csupán a mindenki számára rendelkezésre álló 'jelenlét',

---

⁸⁷ vö. 25. javaslat

⁸⁸ AAS 78:256. (Beszéd a Communione e Liberazione csoportok papjaihoz. 1985. IX. 12.)

⁸⁹ vö. 25. javaslat

hanem elnök az összegyűlteket között – név szerint ő a plébános –, hogy mindenkinek megnyíljon az út a közösségben és az egységforrásában, az Eucharishtiában, mely őt jogosan megilleti, bármi legyen lelkipásztori feladata vagy sajátos lelkiisége.”⁹⁰

Szent II. János Pál pápa: Vita consecrata

II. János Pál pápa szinodus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz és papokhoz a szerzetesrendekhez és szerzetesi kongregációkhoz, az apostoli élet társaságaihoz, a világi intézményekhez és minden hívőhöz az Istennek szentelt életről és annak küldetéséről az Egyházban és a világban

vö. Mk 3,32-35

A Szentháromság képmására

41. Az Úr Jézus földi életében maga köré hívta azokat, akiket kiválasztott, hogy Vele legyenek, s megtanítsa őket arra, hogy példája szerint az Atyáért és a Tőle kapott feladatért éljenek (Vö. Mk 3,13--15). Ezzel megalapította azt az új családot, melynek a századok során mindazokat magába kell foglalnia, akik készek rá, hogy „teljesítsék Isten akaratát” (vö. Mk 3,32--35). A mennybemenetel után a Szentlélek ajándékának hatására az apostolok körül testvéri közösség alakult arra, hogy Istent dicsérje és közösségben éljen (vö. ApCsel 2,42--47; 4,32--35). E közösség élete s még inkább a teljes Krisztushoz-tartozás tapasztalata – ahogy azt a tizenkettő megélte – lett a *modell*, melyből az Egyház új erőt merített valahányszor a kezdeti idők buzgóságát akarta újra élni és megújult evangéliumi erővel akart a történelemben a maga útján járni.⁹¹

Valóban, az Egyház lényege szerint a közösség *misztériuma*, „az Atya és a Fiú és a Szentlélek egysége által egyesített nép”.⁹² A testvéries élet azáltal akarja tükrözni e misztérium teljességét és mélységét, hogy a Szentháromság lakóhelyéül szolgáló emberi teret alkot, mely ily módon a három isteni Személy közösségnek szóló, sajátos ajándékait behozza a történelembé. Az Egyház életének sok területe és megnyilvánulása van, melyek kifejezik a testvéri közösséget. Az Istennek szentelt élet kétségtelen érdeme, hogy hatékonyan hozzájárul ahhoz, hogy a testvériség igénye – mint a Szentháromság megvallása – eleven maradjon az Egyházban; a testvéri szeretet állandó ápolása révén a közösségi élet formájában is megmutatta, hogy a *szentháromságos közösségben való részvétel oly lényegesen meg tudja változtatni az emberi kapcsolatokat*, hogy e részesedésből a szolidaritás egy új fajtája fakad. Így az Istennek szentelt élet megmutatja az embereknek a testvéri közösség szépségét és az utakat, melyek elvezetnek hozzá. Az Istennek szentelt személyek ugyanis Istenért és Istenből élnek, ezért megismerhetik a kegyelem megbékítő erejének hatalmát, mely legyőzi az emberi szívekben és a társas kapcsolatokban az ellentétes és megosztó erőket.

⁹⁰ Insegnamenti VII, 1: 1798. (Találkozás Einsiedelnben a svájci papság képviselőivel, 1984. VI. 15-én)

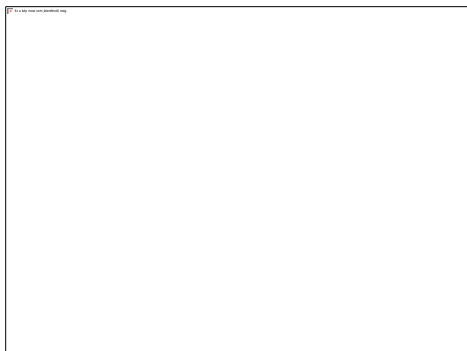
⁹¹ vö. PC 15; PL 32:1372. (Szent Ágoston: Regula ad servos Dei)

⁹² PL 4:553. (Szent Ciprián: De Oratione Dominica, 23); vö. LG 4.

2.3. Pedagógiai vonal:

2.3.1. Tantörténetek

Ferenc pápa üzenete a hivatások 54. világnapján (részlet)

„Kedves Testvérek!

Az utóbbi években módunk volt elmélkedni a keresztény hivatás két vetületéről: egyrészt a felhívásról, hogy „lépjünk ki önmagunkból”, hogy meghalljuk az Úr hangját, másrészt az egyházi közösség fontosságáról, amely kiemelkedő helye az Istentől eredő hivatás születésének, táplálásának és kifejezésre juttatásának.

Most, a hivatások 54. világnapján a keresztény hivatás missziós dimenziójáról szeretnék elmélkedni. Aki

engedte, hogy magával ragadja őt Isten szava és Jézus nyomába szegődött, csakhamar felfedezi magában az elnyomhatatlan vágyat, hogy továbbadja a Jó Hírt testvéreinek az evangelizáció útján és a karitatív szolgálat révén. Minden keresztény az evangélium misszionáriusa! A tanítvány ugyanis nem azért kapja Isten szeretetének ajándékát, hogy őt egy személyben megvigasztalja, nem az a feladata, hogy csupán önmagát hordozza, vagy egy vállalat érdekeit képviselje, hanem egyszerűen megérinti és átalakítja annak öröme, hogy megérinti Isten szeretetét és nem képes ezt a tapasztalatot önmagában tartani: „Az evangélium öröme, mely betölti a tanítványok közösségének életét, missziós öröm” (Evangélii gaudium apostoli buzdítás, 21).

A missziós elkötelezettség tehát nem olyasvalami, ami utólag járul hozzá a keresztény élethez, mint valami díszítmény, hanem éppen ellenkezőleg, a hit tapasztalatának középpontját jelenti: az Úrral való kapcsolatból következik küldetésünk, hogy mint az Ő szavának hírnökei és szeretetének tanúi legyünk jelen a világban.

Noha nem kevés esendőséget tapasztalunk saját magunkban és olykor elveszítjük bátorságunkat, fel kell emelnünk fejünket Isten felé, nem szabad engednünk, hogy nyomasszon elégtelenségünk érzése vagy hogy engedjünk a pesszimizmusnak, mert akkor csak tétlen szemlélői leszünk a fáradt, megszokott életnek. Nincsen hely a félelemnek: „»...eltűnt gonoszságod és bocsánatot nyert a bűnöd.« Aztán hallottam az Úr szavát, amint így szólt: »Kit küldjek el? Ki megy el nekünk?« Így válaszoltam: »Itt vagyok, engem küldj el!«” (Iz 6,6–8).”

Minden misszionárius tanítvány hallja Isten hangját a szívében, amely elküldi, hogy „járjon” az emberek között, mint Jézus, mindenkiel jót téve és mindenkit gyógyítva (vö. ApCsel 10,38). Volt már rá alkalmam máskor is, hogy emlékeztessenek rá: a keresztsége okán minden keresztény „Krisztus-hordozó”, vagyis „olyan ember, aki Krisztust elviszi” a testvérekhez (vö. 2016. január 30-án tartott katekézis). Ez különösen is igaz azokra, akik különleges, megszentelt életre kaptak meghívást és a papokra, akik nagylelkűen így válaszoltak e hívásra: „Itt vagyok, Uram, engem küldj el!” Arra kaptak meghívást, hogy megújult missziós lelkülettel lépjenek ki a templom megszentelt területéről, és engedjék, hogy Isten gyengéd szeretete túlradjon az emberek irányában (vö. Szentbeszéd a krizmaszentelési misén, 2016. március 24). Az Egyháznak ilyen papokra van szüksége, akik bizalommal teltek és derűsek, mivel igazi kincsre leltek, és égnek a vágytól, hogy megismertessék ezt az örömet mindenkiel! (vö. Mt 13,44).”

Forrás: <http://www.magyarKurir.hu/hirek/ferenc-papa-uzenete-hivatasok-54-vilagnapjara>

„Kik az én anyám és testvéreim?”

XVI. Benedek pápa (részlet)

„A Szentatya a hivatások világnapja alkalmából az elmélkedés, a személyes és közösségi imaélet jelentőségének felfedezésére hív. A rendszeres és mélyreható ima – írja a pápa üzenetében – segít növelni az egyházi közösség hitét annak bizonyosságában, hogy Isten soha nem hagyja el, hanem támogatja népét új hivatásokat ébresztve, hogy azok a remény jelei legyenek a világban. Benedek pápa emlékeztet arra is, hogy Isten sosem hagy minket magunkra és mindig hűséges marad ígéreteihez. Ennek tükrében a remény a jövőben történő pozitív eseményekre való várakozást, a problémákkal teli jelenben pedig támogatást jelent.

Isten szeretete olykor elképzelhetetlen utakon jár, de mindig eljut azokhoz, akik engedik magukat megtalálni. Ez, a Jézus Krisztus által kimutatott szeretet az, amely magyarázatot ad létezésünkre. A Szentatya üzenetében annak a reményének ad hangot, hogy az Egyháznak ne legyen hiánya buzgó papokból, akik támogatást tudnak nyújtani a fiataloknak Krisztus, az Út, az Igazság és az Élet felismerésének útján.”

Forrás: <http://www.magyarKurir.hu/hirek/befogadott-hivatas-remenyt-es-bizalmat-ad/>

Kép forrása: http://mennyeikincseslada.blogspot.com/2016_07_31_archive.html

Lelki hivatás (részlet)

A Szentírásban igen gyakoriak a meghívástörténetek, sőt a hivatás a Biblia egyik központi témája. Ábrahám, Mózes, a próféták, Mária, az apostolok mind egy hívást követtek. Egy ideig teljesen hétköznapi módon zajlott az életük, de egy szép napon megtapasztalták, hogy Isten valami különleges feladatra hívja őket. A meghívott embert mindig csodálkozás és gyakran félelem fogta el a hívó szó hallatán. 'Kérlek Uram küldj mást, ha valakit küldeni akarsz!'-szabadkozott Mózes. 'Menj el tőlem, bűnös ember vagyok'- mondta Péter Jézusnak. Ha hezitálva is, de végül mégis ráállnak és elfogadták a küldetést. A meghívást ugyanis mindig küldetés követi, mert a bibliai kiválasztottság sosem valami egyéni privilégium. Mózesnek le kellett jönni az Istennel való találkozás hegyéről és sok fáradozással kellett tanítania és vezetnie a népét. Az apostolok örülhettek Jézus közelségének, hallhatták minden szavát, láthatták csodáit, de mégsem maradhattak valami tétlen boldogságban, hanem hátralévő életük teljesen a Jézusról szóló tanúságtétellel telt, életük munkája, sőt még a haláluk is, mások hitét szolgálta.

A Szentírásban megfogalmazott események azonban nem pusztán a távoli múlt elbeszélései, nem is szépen hangzó vallásos szövegek csupán, hanem ma is tapasztalható valóság. Isten ma is hív. Ezt nagyon erősen megtapasztaltam, amikor tavaly nyáron ázsiai és afrikai rendtársaimmal együtt vettem részt az úgynevezett Arrupe hónapon, ami a rendi képzésünkben, a papságra való közvetlenebb előkészület intenzív ideje. A program egyik része volt, hogy megosztottuk egymással élettörténetünket, hogyan és miért született meg bennünk a döntés, hogy jezsuiták akarunk lenni. Megrendítő volt hallani hogy egészen

különböző kultúrájú fiatalok, hogyan számolnak be arról, hogy találkoztak Istennel és megtapasztalták az Ő meghívó szeretetét. Ez ösztönözte őket arra, hogy hagyjanak hátra karriert, családot és az Evangélium hirdetésére tegyék fel egész életüket. Hogyan lenne hát az isteni hívás csupán a múlt egy elavult fogalma, amikor annyian megtapasztalják ezt ma is?

Lelki hivatás jelei

Minden lelki hivatás összetett jelenség, benső és külső tényezőkből áll össze.

A hivatásnak van egy szubjektív oldala, Isten ugyanis belülről is hív. A mély, hiteles vágyaink, amelyek tartósan jelen vannak, Isten tervéről árulkodnak. Isten ugyanis megérinti az ember szívét, vágyakat ébreszt benne. Ez gyakran úgy jelentkezik, hogy az imában Jézus személye megragadja az embert, és vágyat kezd érezni, hogy minél szorosabban, radikálisabban kövesse a Mestert. Intenzív imatapasztalatok során, lelkigyakorlatokban gyakran történik ilyesmi. Mások a papi élet külső formái iránt kezdenek először érdeklődni, és vonzani kezdi őket a papi feladatok gyakorlása, mit a misézés, szentségek ünneplése stb. Örömmel tudnák magukat elképzelni az oltár másik oldalán.

A hívás ugyanakkor érkezik a külvilágból is. Isten megszólíthatja a fiatalt a világ vagy az Egyház helyzetén keresztül is. Van, aki akkor gondol először, hogy lehetne belőle is pap, amikor tapasztalja az Egyházban lévő hiányosságokat. Egy kispap társamtól hallottam egyszer, hogy egy nagyon ügyetlen pappal való találkozáskor vetődött fel benne a gondolat, hogy talán szükség lehetne rá is az Úr szőlőjében. Van, akit pedig az indít el ezen az úton, hogy valami olyan mély emberi nyomorúsággal találkozik. Hány betegápoló szerzetes kapta így a hivatását. Gyakran más emberek is lehetnek a hívás közvetítői. Nekem például először egy nem hívó barátom vetette fel a kérdést, hogy 'nem gondoltál arra, hogy pap legyél, olyan szépen beszélsz az Istenről?'

A lelki hivatásnak vannak más tényezői is. Akit Isten ilyen életre hív, annak megadja a szükséges emberi talentumokat is hozzá, mint a testi és lelki egészséget, munkabírást, közösségi életre való alkalmasságot, tanuláshoz szükséges értelmet.

A hivatás hitelességéhez végül az is szükséges, hogy a közösség és annak vezetői is meg legyenek győződve erről. Egy szerzetes közösség elöljárója, vagy egy egyházmegye püspöke fogalmazza meg a közösség, az Egyház igenjét.

A hivatás általában lassan, fokozatokban bontakozik ki, és gondos megkülönböztetést igényel. Vannak akikben, már gyerekkorukban ott vannak a csírák, másokat egyetemista korukban, vagy már munka közben szólít meg az Úr. A hivatás végső soron számos tényező összecsengéséből fokozatosan áll össze. A benső motiváltság, a szükséges képességek és az egyházi közösség általi elfogadás egyaránt szükséges. Ezt a hivatást csak örömmel és szeretettel, megfelelő képességekkel és a közösség vezetői által megbízva lehet gyakorolni.

Forrás: <http://www.parbeszedhaza.hu/cikk/lelki-hivatasok>

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó vers

Füle Lajos – Teremtél-e?

Azért vagy itt, hogy hivatásod töltsd be.
Isten sokáig vár a jó gyümölcsre.
Míg napjaid a semmibe peregnek,
hány gondja, kínja vár az embereknek,
hány könny, kiáltás, fájdalom a testben!
Maradt-e szív, kéz miattad üresen?
Van-e magány, mi ellenedre szólhat?
Teremtél-e az Örökkévalónak?

Kell-e az Ige akkor is, ha vádolsz?
Tanultál-e a meddő fügefától,
vagy ürességed látszatokkal fődted?
A „Még egy év” is lassan már mögötted,
maholnap véget ér a földi élet...
Felmérted-e, hogy mennyi év mivé lett,
s mi lesz, ha ez már az utolsó hónap?
Teremtél-e az Örökkévalónak?

Forrás: <https://keresztynversek.wordpress.com/tag/hivatas/>

Kép forrása: http://mennyeikincseslada.blogspot.com/2016_07_31_archive.html

Gerzsenyi Sándor - Váltó

Letettem, Uram, nevet, címet, rangot
Mert szívemben meghallottam a hangod.

Megutáltam a fellegjáró utat,
Hogy lábadnál alázatot tanuljak.

Körülvettek az irigyek, kajánok...
Igaz barátokra most alig találok.

De nincs is már szükség ily irgalomra;
Elég, ha hullok megtartó karodba.

Igéd parancsa visszhangzik szívemben,
Hogy csüggedt karom újra fölemeljem,

S megfáradt lábam egyenesen járjon...
Elindulok. Szent parancsszavad várom.

Forrás: <https://keresztynversek.wordpress.com/tag/hivatas/>

Newman bíboros, (1801-1890) - Küldetésem van

Isten azért teremtett engem,
hogy úgy szolgáljak neki,
ahogyan senki más.

Küldetésem van.

Lehetséges, hogy soha nem ismerem fel
teljesen ebben az életben, de odaát majd igen.

Kapcsolat vagyok,
személyek közötti kötelék.

Nem azért alkotott engem az Úr,
hogy semmittevő legyek, hanem, hogy
tegyem, jól tegyem a dolgom.

A békesség angyala,
a magam helyén, az igazság hirdetője
vagyok, míg megtartom parancsait.

Bízom benne.

Akármilyen is voltam és vagyok,
nem vet el.

Ha beteg vagyok, betegségem
szolgálja Őt,

ha fürge, akkor fürgeségem.

Semmit sem tesz hiába,
tudja, mi a szándéka.

Elveheti barátaimat,
idegenek közé küldhet engem,
magánnyal, kedvetlenséggel
tehet próbára, és elrejtheti
előlem a jövőt:

Ő akkor is tudja, mit akar.

Forrás: <http://www.siofok-plebania.eoldal.hu/cikkek/hivatasversek.html>

Szükségünk van egymásra

Szükségünk van virrasztókra,
amikor alszunk –
szükségünk van hívókra,
amikor kételkedünk,
és imádkozókra
némaságunk idején.

Szükségünk van útitársra
reményben és félelemben,
azokra, akik ha fáradtak
sem adják fel,

akikre támaszkodhatunk
gondjainkkal, bajainkkal.
Szükségünk van azokra,
akikkel együtt Eléd állhatunk,
Téged kérdezgethetünk és
kérlelhetünk,
akikkel hálát adhatunk
és rendelkezésedre állhatunk.
Szükségünk van másokra,
mert ha őket szeretjük
szeretünk Téged –
s mert velük találkozva
az úton, Te erősítesz meg minket.

(ismeretlen szerző)

Forrás: <http://www.siofok-plebania.eoldal.hu/cikkek/hivatasversek.html>

Gégény István: Útravaló
(szerzetesi beöltözésre)

Uram, nem én választottalak,
Hiszen ismered jól az álmomat.
De hívtál, s most itt vagyok,
Érdemtelen apostolod.
Te ismered minden vágyamat,
A zenét, a pénzt, a bálokat,
Érted mégis mindent otthagytok,
Mert Tőled egészen mást kapok.
Nem lesz többé zene, és nem lesz többé álom,
S lehet, hogy nem szól többé gitárom,
Ám egy húron pendülni Veled,
Nekem minden dallamnál ékeesebb.
Ugyan nem ígérsz kincset, pénzeszsákot,
De ígérsz hitet, s valóságot:
Ideleln az édes keresztet,
S végül az örök életet.

Forrás: <http://www.siofok-plebania.eoldal.hu/cikkek/hivatasversek.html>

3. Oratio – imádság

3.1. A szentmise első könyörgése

Istenünk, minden jó tőled származik. Add meg, kérünk, hogy sugallatodat követve helyesen gondolkodjunk, és irányításoddal a jót meg is valósítsuk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké.